

# Samrådsredogörelse

## Grönstrukturplan för Västerås tätort och serviceorterna

(2021-04-28)

2021-04-28

**Innehåll**

HUR SAMRÅDET BEDRIVITS .....	3
<b>Remissen</b> .....	<b>3</b>
<b>Inkomna synpunkter</b> .....	<b>3</b>
<b>Remissvar utan erinran</b> .....	<b>3</b>
KORT REFERAT AV INKOMNA SAMRÅDSYTTRANDE .....	4
BEARBETNING EFTER SAMRÅDET .....	4
SYNPUNKTER PÅ PLANHANDLINGEN .....	6
<b>Statliga och regionala myndigheter, m.m.</b> .....	<b>6</b>
<b>Kommunala nämnder, styrelser och bolag</b> .....	<b>14</b>
<b>Politiska Partier, Organisationer, föreningar m.m.</b> .....	<b>31</b>
<b>Privatpersoner samt inlämnade synpunkter utan     namn/adress/fastighetsbeteckning</b> .....	<b>58</b>

2021-04-28

## Hur samrådet bedrivits

### REMISSEN

Den 29 augusti 2018 beslutade byggnadsnämnen att skicka ut förslag till Grönstrukturplan för Västerås tätort och serviceorter på samråd efter kompletteringar. De färdiga förslaget, daterade 16 september 2019. Samrådet pågick mellan den 16 september och 19 november 2019.

Tekniska nämnden, Miljö- och konsumentnämnden, Pedagogiska nämnden, Kulturnämnden, Naturskyddsföreningen och Länsstyrelsen i Västmanlands län skickad en begäran om förläng svarstid. Svarstid förlängdes till 30 november för Naturskyddsföreningen och Länsstyrelsen och 12 december för nämnderna.

Planförslaget har under samrådstiden varit tillgänglig på kommunens hemsida ([www.vasteras.se](http://www.vasteras.se)), på stadsbiblioteket och i stadshusets entré.

”Öppet hus” hölls på Växhuset 1 oktober 13–17 och på stadsbiblioteket 21 oktober 13–17. Då fick de som önskade möjlighet att ställa frågor och lämna sina synpunkter. Ett 30-tal personer kom och träffade tjänstepersoner från kommunen. Informationsträffar hölls efter begäran med Friluftsrådet och Naturskyddsföreningen samt med medlemmar/politiker ur Miljöpartiet och Sverige Demokrater och politiker i Byggnadsnämnden.

### INKOMNA SYNPKUNKTER

Under samrådstiden inkom 41 remissvar. Flera av de inkomna yttrandena var utan erinran. Inledningsvis ges en redogörelse över de mest förekommande synpunkterna samt en redogörelse för vilka bearbetningar som gjorts efter samrådet. Remissvaren har besvarats mer uttömmande under avsnitt ”Synpunkter på planhandling.

### REMISSVAR UTAN ERINRAN

Enköpings kommun

Fastighetsnämnden

Hallstahammars kommun

Bostads AB Mimer

Mälarenergi AB

Region Västmanland, Kollektivtrafikförvaltningen

2021-04-28

## Kort referat av inkomna samrådsyttrande

Flertalet av de inkomna yttrandena har behandlat följande aspekter:

- grönskans betydelse för äldre och personer med funktionsnedsättning
- friluftslivsanvändning av grönområden
- barnrättsperspektivet
- grund- och gymnasieskolornas användning av grönområden
- sociala aspekter
- värdering av Råbyskogen.

Övriga synpunkter och eventuella ändringar i texten redovisas längre ner i samrådsredogörelsen.

## Bearbetning efter samrådet

Textdokumentet har kompletterats och justerats med följande:

- Ny parameter *Attraktiv utevistelse för äldre* har lagts till värderingsparametrarna (s 33) samt ett nytt stycke "Grönskansbetydelse för äldre och personer med funktionsnedsättning" (s 56 – 57)
- Ny parameter "*Närhet till grund-/gymnasieskola <300m*" har lagts till värderingsparametrar samt en ny karta har lagts till (s 62)
- Under avsnittet "*Revidering av planen*" har SBF skrivit att "Planen kan behöva kompletteras med nya parametrar exempelvis i samband med friluftslivsinventering, sociotopinventeringar i stadsdelar eller utveckling av ekosystemtjänster. De nya parametrarna ska godkännas av byggnadsnämnden innan de läggs till värderingsparametrar och byggnadsnämnden ska informeras om eventuella förändringar i klassning av "övriga områden" som detta resulterar i.
- Råbyskogen klassas som stadsdelsskog och förutom den finns det ytterligare 10 stadsdelsskogar. Stadsdelsskogarna erbjuder vardagsrekreation för boende i närområden, helst inte längre ifrån än 800m. Trycket på Råbyskogen är lägre än exempelvis Pettersbergsskog eller Mälarparken. Om Råby stadsdelsskogen ska värderas som högre än andra stadsdelsskogar borde beslutet tas politiskt.
- Ett nytt stycke, "*Revidering av planen*" har lagts till (Sida 16)  
I detta stycke föreslås att översyn och uppdateringar görs en gång per år och att BN ska informeras om eventuella förändringar i klassning av ytor. Det också föreslås att planen kan kompletteras med nya parametrar och att dessa ska godkännas av byggnadsnämnden som ska även informeras om eventuella förändringar i klassning av områden. Uppdaterade kartor ska finnas på Västerås stadswebbplats och internt på Kartportalen.

2021-04-28

Byggnadsnämnden ska en gång under varje mandatperiod ta ställning till om grönstrukturplanen är aktuell. Beslut om ny grönstrukturplan ska övervägas om behovet av uppdateringar och kompletteringar anses alltför djupgående eller om syftet med planen har förändrats.

Byggnadsnämnden i samförstånd med berörda nämnder ska föreslå kommunstyrelsen en revidering av planen. Kommunstyrelsen beslutar om revidering.

- Kartorna i grönstrukturplanen har uppdaterats för att visa aktuella förhållanden (mars 2021)
- Tabellen med värderingsparametrar har flyttats från bilagorna till huvuddokumentet under Värdering och riktlinjer för grönområden (s 31-34)

2021-04-28

## Synpunkter på planhandlingen

STATLIGA OCH REGIONALA MYNDIGHETER, M.M.

### *Länsstyrelsen Västmanlands län*

Länsstyrelsen anser att planen är väl genomarbetad och ser positivt till grönstrukturplanens övergripande mål och riktlinjer för planering och byggande och lämnar ett antal synpunkter:

Länsstyrelsen anser att planen i framtiden ska utökas och då beröra större delen eller hela kommunen.

*Byggnadsnämndens uppdrag var att denna plan skulle ersätta Grönstrukturplan 2004 och skulle täcka Västerås tätort och serviceorterna. Grönstrukturen är de sammanlagda grönområdena i städer och tätorter. Riktlinjer för gröna värden vid planering och byggande är tänkta att applicera till både dagens tätort och serviceorter, där det är möjligt, samt för nya områden som kan komma att utvecklas i framtiden. Planens övergripande mål samt följande planeringsriktlinjer och strategier för utveckling och förvaltning av park- och naturområden gäller både för serviceorter, där det går, samt för nya områden som utvecklas i framtiden.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

### *Riktlinjer för serviceorterna*

- *Behov av närströvsområde och mötesplatser ska tillgodoses inom samtliga serviceorter.*
- *Lokalisering av ny bebyggelse eller annan ändring av markanvändning ska föregås av en landskapsanalys och påverkan och konsekvenser av förslaget på landskapet ska beskrivas.*
- *Planering och byggande som stödjer besöks- och turistnäringen och bidrar till en utveckling av natur- och kulturmiljövärden samt friluftsliv ska främjas.*

*(s 37)*

Länsstyrelsen rekommenderar Västerås stad att planera för att långsiktigt säkerställa grönstruktur i staden, t ex genom att jobba för gröna stråk och samband. I Västerås finns goda förutsättningar att peka ut sådana gröna

2021-04-28

korridorer, t ex. längs Svartån, sträckan mellan Svartån och Rönnbyskogen och Mälarnära grönytor från Björnön till skogarna i anslutning till Johannisberg. Styrkan med att peka ut dessa gröna korridorer är att de även visar var det är värdefullt att återskapa eller förstärka grönytor och vilka naturvärden som prioriteras. För att ta höjd för att staden växer kan det även vara lämpligt att peka ut korridorer som ligger i tätortens randområden, t.ex. Björnön-Badelundaåsen, Rönnbyskogen, Barkaröskogarna och värdefull natur kring utvecklingsområdena vid Sättra/Erikslund.

*I sitt svar växlar länsstyrelsen mellan ett par olika termer – "gröna stråk och samband" samt "gröna korridorer" och ger de en synonym betydelse. Även i den gamla grönstrukturplanen växlar man mellan samma termer. Termerna används inom landskapsekologi och beskriver rumsliga mönster i landskapet med olika rumsliga och tidsmässiga skalor. Västerås stad anser att "gröna stråk" ska användas för att beskriva större övergripande landskapsavsnitt med en starksamband, exempelvis sträckan längs Svartån eller mellan Rocklunda, Rönnby och Önstaskogen medan "korridor" (och därmed även "stepping stones") ska användas för att beskriva länken mellan habitat, exempelvis funktionella nätverk mellan skogsbestånd.*

*Västerås stad ser inte att naturen kring Sättra och Erikslund är sammanbundna i ett stråk med omlandet. Inte heller Länsstyrelsen i sin rapport "Handlingsplan för en grön infrastruktur i Västmanland" visar på något stråk som sammanbinder dessa områden till landskapet runt omkring.*

*Karta 1 (Mycket värdefulla grönområden) visar med pilar några av stråken föreslagna av länsstyrelsen.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Kartorna 1 har redigerats för att visa större övergripande gröna stråk.*

Grönstrukturplanen beskriver flera ekosystemtjänster mycket bra och noggrant, t ex. när det gäller klimatanpassning och människors hälsa. Andra ekosystemtjänster beskrivs mer övergripande på andra ställen i dokumentet, såsom bullerdämpning och luft- och vattenrening m.m. Länsstyrelsen rekommenderar att kapitlet kring ekosystemtjänster utvidgas med en analys kring vilka ekosystemtjänster som finns och vilka som prioriteras, samt gärna en karta som visar var ekosystemtjänsterna fysiskt finns och kan stärkas.

2021-04-28

Västerås stad har valt att värdera och presentera ett antal ekosystemtjänster utifrån sociala och biologiska perspektiv i första hand. Exempel på detta är tillgång till parker, lekplatser, motionsspår aktivitetsytor samt träd nätverk, värdefulla biotoper. Vattenreglering presenterades som "ekosystemtjänst". Som ekosystemtjänst nämns vegetation längs vägar som kan bidra till dämpning av buller och upptag av luftburna partiklar, våtmarker som bidrar till att rena vatten från närsalter och föroreningar genom sedimentation och upptag i växter. Det är dock, svårt att kvantifiera dessa egenskaper mer än övergripande. Som exempel på detta visar karta 22 den finmaskiga grönstrukturen som bidrar till att hålla ihop våra träd nätverk inom tätorten. Det även står i kartbilslegenden att träden bidrar till bättre luftkvalité och refererar till ytterligare text på sidan 63. Ett nytt textavsnitt har lagts till dokumentet som hänvisar till "Västerås stads handlingsplan för utomhusluft" <https://www.vasteras.se/download/18.72235db415385b41c1d29f7/1554824076653/Handlingsplan%20utomhusluft%20beslutad%20version.pdf>

Då det gäller länsstyrelsen rekommendation om en karta som visar var ekosystemtjänsterna fysiskt finns hänvisar Västerås stad till Karta 2 (Grönska i staden). Kartan visar en sammanvägning av de ovan nämnda sociala och biologiska värden. I bilaga 2 finns exempelområden som visar vilka specifika värden finns på olika grönområden, dvs Västerås stads bedömning på frågan - vad är betydelsefullt på denna plats? Det kommer att vara möjligt att visa de specifika värden för olika områden i den digitala grönstrukturkartan. Det finns behov av ytterligare kartläggning av ekosystemtjänster inom kommunen som kan i framtiden komplettera Grönstrukturplanen

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- Västerås stad har antagit en handlingsplan för utomhusluft vars syfte är att säkerställa att Västerås har god luftkvalité både nu och i framtiden. Mätningar visar att luftkvalitén är generellt sett bra men kan tidvis ligga nära gränsen för partiklar och kväveoxid. Trafiken är den största källan till dessa ämnen och Västerås stad och frågan hanteras i trafikplanen. (Sida 75)

Länsstyrelsen anser att det är oklart hur utpekade värden och planen planeras att användas vid fortsatt planarbete. I Grönstrukturplanen under rubriken "Hur ska planen användas?" på s.14 skriver kommunen att bl.a. grönstrukturplanens klassning på utpekade områden samt kartmaterial kommer att revideras kontinuerligt efter hur förhållanden på platsen ändras, t ex. vid ökat tryck i samband med nybyggnation. Länsstyrelsen anser att det framtagna kartmaterialet i sin helhet bör fungera som utgångspunkt inför fortsatt planarbete.



2021-04-28

*Västerås stad anser att det är viktigt för planläggarna att ha tillgång aktuella förhållanden i ett område. Därför är det viktigt att de kan lita på att kartorna uppdateras regelbundet och att eventuella förändringar fångas upp i materialet som snart som möjligt. Planen kommer att användas kontinuerligt i stadsbyggnadsprocessen. Planhandläggarna behöver aktuell kunskap om vilka värden och anspråk finns på en specifik yta, men anspråk och tryck på grönytor kan ändras över tid. Därför är det viktigt att områden och ytorna omvärderas och vid behov omklassas om förhållanden ändras - det kan exempelvis bero på kvalitetshöjande utveckling av grönytor, ökat tryck i samband med nybyggnation och planläggning eller minskat tryck i samband med skapande av nya grönområde.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Ett nytt stycke, "Revidering av planen" har lagts till (Sida 16)*

Enligt Västerås gällande Översiktsplan ska grönstrukturplanen fungera som ett vägledande underlag vid planering av grönytornas utveckling. Översiktsplanen saknar karta för nuvarande/planerad markanvändning. En kontinuerlig revidering av underlaget kan ge en svåröverskådlig bild om förändrad markanvändning över tid. Länsstyrelsen anser därför att det är av största vikt att det blir tydligt och klargjort i vilken kommunal instans som grönstrukturplanen beslutas samt hur den ska användas inom den kommunala planeringen. Länsstyrelsen rekommenderar även att grönstrukturplanen inte revideras kontinuerligt. Länsstyrelsen förordar istället att en revidering sker med en viss periodicitet.

*Västerås stad är medvetet att Översiktsplanen saknar kartor för markanvändning och det är en av punkterna som diskuteras under Översiktsplanens aktualiseringsprocess. Då det gäller Länsstyrelsens rekommendation om revidering gäller samma svar som ovan.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Ett nytt stycke, "Revidering av planen" har lagts till (Sida 16)*

Länsstyrelsen anser vidare att dokumentet med fördel kan addera ett stycke under "Inledning" om hur olika handlingsplaner och andra styrdokument nämnda i planen förhåller sig till grönstrukturplanen.

*Under avsnitt "Grönstrukturplanens status" och "Avgränsningar" (sida 12) samt mer ingående under bilagor "Grönstrukturplanens samband med och konsekvenser för översiktsplanen" och "Lagstiftning, miljömål och övriga vägledande dokument (Sidor 93–101) redogörs hur planen förhåller sig till andra planer.*

2021-04-28

Värderingsparametermetoden har bidragit till att stadsdelsskogar så som Bjurhovdaskogen, Malmabergsskogen och Pettersbergsskogen har fått ett ”medelhögt värde” i karta 2 som i tidigare grönstrukturplan från 2004 har pekats ut som ”överordnade natur- och rekreationsområden”. Länsstyrelsen anser att kommunen bör tydliggöra att kartmaterialet är missvisande på så vis och att kartan behöver läsas tillsammans med information och riktlinjer i texten.

*Kartmaterialet är inte missvisande. Klassificering av områden i den gamla grönstrukturplanen var ibland oklar. I det nya förslaget har Västerås stad angett kriterier för klassning av överordnade natur- och rekreationsområden (mycket värdefulla grönområden). Att Bjurhovdaskogen, Malmabergsskogen och Pettersbergsskogen inte längre klassas som överordnade natur- och rekreationsområden berör på dessa inte är identitetsbärande stadsparker, områden av stor betydelse för västeråsarnas motion och rekreation eller är utpekade i Naturvårdsplan för Västmanlands län. Dessa skogar är likt de flesta stadsdelsskogar av storvärde för de olika stadsdelar, men det fanns ingen förklaring till just varför dessa var klassade som överordnade natur- och rekreationsområden i den gamla grönstrukturplanen.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar*

Information om kompensationsåtgärder nämns kort i riktlinjer för övriga värden. Länsstyrelsen anser att det är önskvärt att det handlingsplanen utvecklas kring hur kommunen tänker kring kompensationsytor/åtgärder i förhållande till anspråkstagen mark med utpekade värden för annan markanvändning i tätorten.

*Det står under ”Riktlinjer för övriga gröna områden” att planering i dessa områden ska följa riktlinjer angivna i ”Balanseringsprinciper för natur- och kulturmiljövården i samband med exploatering och samhällsbyggnation (antagna av KF 2015-09-03)”. Dokumentet hänvisas till i bilaga 2 (s 101) som ett vägledande dokument och i den redogörs hur man i samband med samhällsbyggnation ska följa en skadelindringshierarki – dvs undvika eller minimera skada på naturvärden i första hand och kompensera i de fall skadan kan inte undvikas.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar.*

Länsstyrelsen ser positivt till att kommunen inkluderat information om grönområden som resurs för förskolor och skolor. I områden med högt tryck på grannskapsparker och längre avstånd till stadsdelsskogar bör framtida exploateringar för nya förskolor och skolor säkerställa att Boverkets

2021-04-28

rekommendationer för friyta per barn tillgodoses inom skolgårdsområde. Länsstyrelsen önskar dock att barnperspektivet mer ingående ska tas upp i planen.

*Barnkonventionen blev svensk lag 2020-01-01 och det betyder att man genom en barnkonsekvensanalys ska säkerställa att barns rättigheter finns med i beslutsfattande. Då detta är så nytt kommer att vara nödvändigt för Stadsbyggnadsförvaltningen att utveckla en "barnkonsekvensanalysprocess" som kan appliceras till planeringsprocessen. I samband med nya planer kommer det att utföras barnkonsekvensanalyser.*

*Grönstrukturplanen har lyft in ett antal faktorer som berör barn i värderingsparametrarna som kommer att fungera som underlag till dessa analyser. Fler faktorer som berör barn kan lyftas in i värderingsparametrarna och dessa kan utvecklas eller läggas till allteftersom man lär sig mer om barnkonsekvensanalyser.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

*Barnkonventionen blev svensk lag 1 januari 2020 och det betyder att man genom en barnkonsekvensanalys ska säkerställa att barns rättigheter finns med i beslutsfattande. I samband med nya planer kommer det att utföras barnkonsekvensanalyser. Grönstrukturplanen har lyft in ett antal faktorer som berör barn i värderingsparametrarna som kommer att fungera som underlag till dessa analyser (S 4)*

I planen behandlas tillgängliggörande av område och skapande av funktionella vägar för växt och djurliv men det nämns inte speciellt mycket och att tillgängliggöra för människor. Det vore bra att i planen även belysa funktionalitet för mänsklig rörelsen och se till funktioner som fungerar för flera användargrupper.

*Under avsnittet "Grönskans och vattnets olika roller och funktioner" beskrivs naturens värde för rekreation, friluftsliv och hälsa. Bland parametrarna som har använts för att värdera gröna områden har man motionsspår, nätverk mellan gröna områden (med motivering motion och folkhälsa), ytor för spontanidrott. Då det gäller tillgänglighet till granskapsparker, stadsparker har man utgått ifrån parkernas gång- och cykelanpassade entréer och räknat stora vägar och järnvägar som barriärer.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar.*

Naturvårdsverket har nyligen tagit fram en vägledning om kommunal friluftslivsplanering samt en metod för kartläggning av naturområden för friluftsliv. Metoden beskriver steg för steg hur en kartläggning av områden för

2021-04-28

friluftsliv kan gå till. Metoden är enkel att använda och kan med fördel användas inom fortsatt arbete med grönstrukturplanen eller som en egen kartläggning.

*Under avsnittet "Revidering av planen" har vi skrivit att Planen kan behöva kompletteras med nya parametrar exempelvis i samband med friluftslivsinventering, sociotopinventeringar i stadsdelar eller utveckling av ekosystemtjänster. De nya parametrarna ska godkännas av byggnadsnämnden innan de läggs till värderingsparametrar och byggnadsnämnden ska informeras om eventuella förändringar i klassning av "övriga områden" som detta resulterar i. SBF tillsammans med NIF bör utföra en kartläggning av vilka områden används för friluftsliv.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Nytt stycke om revidering av plan och godkännande av nya parametrar har lagts till (sida 16)*

### **Svenska kraftnät**

Svenska kraftnät har tagit del av Västerås stads förslag till Grönstrukturplan för Västerås tätort och serviceorter och har följande synpunkter:

- Svenska kraftnät har ett flertal anläggningar i Västerås kommun. Anläggningarna börjar närma sig sin tekniska livslängd och dessutom är överföringskapaciteten i regionen ansträngd vilket gör att Svenska kraftnät för närvarande utreder elnätstrukturen i regionen. För Västerås del kommer det innebära en förändring av elnätstrukturen även om det i dagsläget är för tidigt för att säga när och var dessa förändringar kommer att ske.

*Vissa kraftledningssträckor passerar genom stadsdelsskogar medan andra passera över "övriga gröna områden med visst värde. Ändring av högspänningsledningens läge och/eller koncession är en långdragen process. När det blir aktuellt att genomföra detta kommer ledningshavare i området och staden gemensamt behöva komma överens om åtgärder samt tidplan för åtgärder. Omvärdering av berörda gröna områden görs när beslut om eventuell flytt av kraftledning görs.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar.*
- Svenska kraftnät arbetar sedan länge med att främja biologisk mångfald i stamnätets kraftledningsgator och deltar även i arbetet inom regeringens uppdrag "Grön infrastruktur". Svenska kraftnät lyfter gärna fram insatsåtgärder

2021-04-28

som innebär en anpassad skötsel av artrika områden i stamnätets kraftledningsgator och är positiva till att genomföra åtgärder i värdetrakter som ligger i eller intill våra ledningsgator. Framförallt är det gräsmarker och bryn som gynnas av de röjningar som regelbundet sker i ledningsgatorna. Västerås stad är välkomna att höra av er till Svenska kraftnäts underhållsansvarig för att diskutera vilka möjligheter som finns att utföra åtgärder som gynnar den gröna infrastrukturen som är förenliga med skötseln av elanläggningen. Framtagande av skötselplaner för stadsdelsskogarna och mindre skogsytor inom tätorterna ska därför föregås av samråd med Svenska kraftnät i de fall där planen avser ett område i anslutning till våra anläggningar.

*Det är Teknik- och fastighetsförvaltningens naturvårdskompetens som ansvarar för skötsel och skyddet av naturvärden i Västerås. Svenska kraftnätssvar vidarebefordras till TFF.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar.*

2021-04-28

## KOMMUNALA NÄMNDER, STYRELSER OCH BOLAG

### *Stadsledningskontoret*

Stadsledningskontoret har hanterat samrådet på tjänstemannanivå och framför följande synpunkter på planen:

För att kunna göra det behöver planen vara lättläst och ha en tydlig struktur som gör det enkelt för den som använder planen att veta vilka de viktigaste delarna är. Nuvarande version är omfångsrik och något svår att greppa. Planen skulle bli mer lättläst och tydlig om den kortades ner. Delar som är fördjupningar och inte behövs direkt i planen kan läggas i bilagor. För ökad läsbarhet skulle alla riktlinjer kunna samlas till ett kapitel.

*Önskemål från planeringshandläggarna på stadsbyggnadskontoret har varit att samla både den beslutsstödjande delen som består av mål, strategier och riktlinjer samt värdering och riktlinjer för grönområden inklusive värderingskator tillsammans med de förklarande fördjupningar och inte dela upp dokumentet i ett huvuddokument med bilagor. För att öka läsbarhet hr det gjorts några redaktionella ändringar.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Redaktionella förändringar.*

De övergripande målen är bra och skulle kunna lyftas fram ytterligare. Vissa av strategierna och riktlinjerna kan dock tolkas som aktiviteter vilka i så fall behöver kopplas till lämpliga handlingsplaner som hanterar ansvar, tidplan och resurser för ett genomförande. En fråga som uppkommer är också vilken tidsperiod som gäller för planen och när målen ska vara uppnådda?

*Planen kommer att användas kontinuerligt i stadsbyggnadsprocessen. Planhandläggarna behöver aktuell kunskap om vilka värden och anspråk finns på en specifik yta, men anspråk och tryck på grönytor kan ändras över tid. Därför är det viktigt att områden och ytorna omvärderas och vid behov omklassas om förhållanden ändras - det kan exempelvis bero på kvalitetshöjande utveckling av grönytor, ökat tryck i samband med nybyggnation och planläggning eller minskat tryck i samband med skapande av nya grönområde.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Ett nytt stycke, "Revidering av planen" har lagts till (Sida 16)*

2021-04-28

Materialet innehåller många intressanta kartor men upplevs som lite svårläst i det format som är nu. De flesta är tätortskartor och även om fokus ligger där är det intressant att även få en bild av hur det ser ut i hela kommunen till exempel mycket värdefulla gröna områden som finns även utanför tätorten. Vi får inte heller glömma bort våra serviceorter som inte ryms i nuvarande kartor. Är detta svåröslöst i dokumentet skulle hänvisning kunna ske till kartor på externwebben.

*Kartmaterialet fanns digitalt med högre detaljeringsgrad under remisstiden och kommer att finnas tillgängligt när den nya grönstrukturplanen är antagen. Serviceorterna har beskrivits i planen, det har dock inte funnits resurser att utföra lika detaljerade inventeringar kring dessa. Det finns inte heller några fastställda tätortsgränser för serviceorterna angivna i Översiktsplanen. Det är planerat att uppdaterade kartor kommer att alltid vara tillgängliga på Västerås hemsida*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Under avsnitt "Revidering av planen" anges att Uppdaterade kartor kommer att finnas på stadens hemsida och internt på Kartportalen. (s 16)*

En annan anledning till att fokusera mer på hela kommunen är att omgivande natur- och vattenområden har stor betydelse för och påverkan på värden i tätorten. Denna information skulle också kunna vara en hjälp vid bedömningar av de exploateringar som planeras utanför tätorten.

*Byggnadsnämndens uppdrag var att denna plan skulle ersätta grönstrukturplan 2004 och skulle täcka Västerås tätort och serviceorterna. Grönstrukturen är de sammanlagda grönområdena i städer och tätorter. Riktlinjer för gröna värden vid planering och byggande är tänkta att applicera till både dagens tätort och serviceorter, där det är möjligt, samt för nya områden som kan komma att utvecklas i framtiden. (Se även svar till länsstyrelsen)*

Mälaren beskrivs i ett eget avsnitt på sidan 28. Här behöver det fyllas på med vilka värden Mälaren har för den biologiska mångfalden. Endast rekreativa värden finns med nu.

*En beskrivning av de biologiska värden har lagts till i texten om både Mälaren och Svartån.*

2021-04-28

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Ny text om Mälarens och Svartåns biologiska värden har lagts till (s 35–36)*

I bilaga 3 finns en uppräknig av bland annat miljömål och vägledande dokument. Texten om miljömålen behöver ses över då miljömålssystemet har genomgått en förnyelse. Exempelvis är det idag 16 etappmål och inte 24.

*Detta har rättats i texten.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Miljömålssystemet består av ett generationsmål, sexton miljökvalitetsmål och tjugofyra etappmål.*

Stadens miljömål är också snart inaktuella då ett nytt program för ekologisk hållbarhet ska antas, även Klimatprogrammet kommer att försvinna under 2020 och ersättas med en ny handlingsplan. Vattenplanen har bytt namn till handlingsplan för yt- och grundvatten, detta behöver uppdateras i hela dokumentet.

*Detta har ändrats i texten i bilaga 3*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Stadens miljömål ersätts av Program för ekologisk hållbarhet. Antagen av Kommunfullmäktige 4 februari 2021.*
- *Klimatprogrammet kommer att ersättas av Handlingsplan för klimatanpassning 2020 – 2026. Antagen av Kommunstyrelsen 24 februari 2021.*
- *Västerås stads handlingsplan för yt- och grundvatten.*

## *Förskolenämnden*

Förskolenämnden vill särskilt understryka vikten av att slå vakt om de grönområden och skuggande träd som finns vid stadens förskolor. Dessa ytor är viktiga för spontanlek, men även vuxenledda aktiviteter. Detta såväl under barnets tid på förskolan som under barnets fritidstid.

*I samband med grönstrukturplanens framtagande har Stadsbyggnadsförvaltningen, Teknik- och fastighetsförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltning inventerat vilka gröna områden förskolorna*



2021-04-28

*använder i sin verksamhet. Bland strategier för utveckling och förvaltning av park- och naturområden har vikten av grönområden i närheten av förskolor och skolor förtydligats - Vid utveckling av grönområden i närheten av förskolor och skolor ska aspekten av pedagogisk resurs vägas in*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande

- *Vid utveckling av grönområden i närheten av förskolor och skolor ska aspekten av pedagogisk resurs vägas in (sid 16 Strategilistan)*

Vid varje övervägande gällande anspråkstagande av grönyta för byggnation måste barnperspektivet beaktas. När staden förtätats och tidigare grönytor bebyggs måste dessutom det ökade behovet av förskoleplatser beaktas.

*Beslut om vilka ärenden lyfts för planläggning och byggnation görs av beredningsgruppen som leds av enheten för Mark- och exploatering. Grönstrukturplanen kommer att vara ett stöd i det här arbetet. Synpunkten har skickats vidare till Beredningsgruppen för kännedom.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar.*

När framtida ärenden gällande byggnation bereds inom Västerås stads: förvaltningar skall det framgå om denna yta ligger i närhet av en förskola, detta för att ansvariga särskilt skall uppmärksammas på de identifierade ytor som är viktiga för förskolan.

*En av riktlinjerna som har föreslagits för gröna värden vid planering och byggande är att det ska finnas ytor till lek och aktivitet för barn i park- och naturområden i närheten av stadens alla förskolor.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar.*

I samband med framtida utveckling av förskolor måste viktiga grönområden kring de nya förskolorna identifieras och biläggas grönstrukturplanen.

*Riktlinjer för gröna värden vid planering och byggande är tänkta att applicera till både dagens tätort och serviceorter, där det är möjligt, samt för nya områden som kan komma att utvecklas i framtiden.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar.*

## *Grundskolenämnden*

Grundskolenämnden vill särskilt understryka vikten av att slå vakt om de grönområden som finns vid stadens grundskolor. Dessa ytor är viktiga för

2021-04-28

spontan, men även vuxenledda aktiviteter. Detta såväl under skoltid som under fritid. Grönytor av betydelse för skolorna bör därför lyftas ut som en egen parameter i värderingsmodellen på motsvarande sätt som parametern kring förskolornas aktivitetsytor.

*Det var inte möjligt att utföra en sådan noggrann inventering av grönyteanvändning av grundskolor som gjordes för förskolor. Detta på grund av att de äldre barnen har mindre behov av vuxen uppsikt och att olika lärarna har olika preferenser för utomhus undervisning. För att fånga in aspekten har ytterligare en parameter lagts till värderingsmodellen – Närhet till grund- och gymnasieskola (<300m)*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Ny parameter har lagts till under "Sociala värden" Närhet till grund-/gymnasieskola (<300m)*
- *Karta 2 "Övriga gröna områden" har uppdaterats. Exempel kartorna (s 62) har uppdaterats.*

Vid varje övervägande gällande anspråkstagande av grönyta för byggnation måste barnperspektivet beaktas.

*(Samma svar som för Länsstyrelsen, se ovan Barnkonventionen blev svensk lag 2020-01-01 och det betyder att man genom en barnkonsekvensanalys ska säkerställa att barns rättigheter finns med i beslutsfattande. Då detta är så nytt kommer att vara nödvändigt för Stadsbyggnadsförvaltningen att utveckla en "barnkonsekvensanalysprocess" som kan appliceras till planeringsprocessen. I samband med nya planer kommer det att utföras barnkonsekvensanalyser.*

*Grönstrukturplanen har lyft in ett antal faktorer som berör barn i värderingsparametrarna som kommer att fungera som underlag till dessa analyser. Fler faktorer kan som berör barn kan lyftas in i värderingsparametrarna och dessa kan utvecklas eller läggas till allteftersom man lär sig mer om barnkonsekvensanalyser.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar.*

När nya bostadsområden byggs och befintliga kompletteras behöver tillgången på skolplatser i närområdet alltid beaktas liksom marktillgången kring skolor för att möjliggöra eventuella kompletteringar för grundskolans behov. När framtida ärenden gällande byggnation bereds inom Västerås stads: förvaltningar ska det framgå att denna yta ligger i närhet av grundskola, detta för att ansvariga särskilt skall uppmärksammas på de identifierade ytor som är viktiga för grundskolor.

*Beslut om vilka ärenden lyfts för planläggning och byggnation görs av beredningsgruppen som leds av enheten för Mark- och exploatering.*

2021-04-28

*Grönstrukturplanen kommer att vara ett stöd i det här arbetet. Synpunkten har skickats vidare till Beredningsgruppen för kännedom.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar.*

I samband med framtida utveckling av grundskolor måste viktiga grönområden kring de nya skolorna identifieras och biläggas grönstrukturplanen.

*Västerås stad anser att det är viktigt för planläggarna att ha tillgång aktuella förhållanden i ett område. Därför är det viktigt att de kan lita på att kartorna uppdateras regelbundet och att eventuella förändringar fångas upp i materialet som snart som möjligt. Västerås stads kartmaterial uppdateras automatisk i samband med att befolkningsstatistiken uppdateras och nya planer antas och vinner lagakraft. En förklaring till hur det går till kommer att läggas till i en faktaruta.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Planen kommer att användas kontinuerligt i stadsbyggnadsprocessen. Planhandläggarna behöver aktuell kunskap om vilka värden och anspråk finns på en specifik yta, men anspråk och tryck på grönytor kan ändras över tid. Därför är det viktigt att områden och ytorna omvärderas och vid behov omklassas om när förhållanden ändras - det kan exempelvis bero på kvalitetshöjande utveckling av grönytor, ökat tryck i samband med nybyggnation och planläggning eller minskat tryck i samband med skapande av nya grönområde. Även framtidens utveckling av grundskolor och identifiering av grönområden av vikt för skolan måste läggas till. Kartmaterialet kommer att revideras regelbundet. (s. 14)*

### **Kulturnämnden**

Stadsantikvarien efterlyser ett mer specifikt förhållningssätt och vidare studier när det kommer till konkreta fall av t ex detaljplanprövningar.

Grönstrukturplanen har ett mycket brett förhållningssätt till vad som bedöms som ett grönt värde. Detta kan leda till att utpekade områden hanteras på ett för generellt sätt när det gäller byggande och planering.

*För att klargöra kopplingen mellan kulturvärden och grönstruktur har texten på sidorna 52–55 kompletterats och en ny karta har lagts till på sida 55. Beslut om vilka ärenden lyfts för planläggning och byggnation görs av beredningsgruppen som leds av enheten för Mark- och exploatering.*

*Grönstrukturplanen kommer att vara ett stöd i det här arbetet. Mer specifikt underlag om kulturvärden kan framföras till beredningsgruppen av kulturenheten på KIF.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

2021-04-28

- *Text och karta på sidor 52–55*
- En synpunkt som stadsantikvarien också vill lyfta fram är vikten av att i vidare planering och byggande ta hänsyn till den sedan tidigare planerade och utförda grönstrukturen i de bebyggelseområden och stadsdelar som vuxit fram i Västerås under 1900-talet. Nämnas kan några av de stadsplanedelar där förhållningssättet till det gröna, landskapet i sig med topografi och vegetation är viktiga, såsom idéer om ”hus i park” och ”grannskapsenheter”. I sådana stadsdelar är grönstrukturen en viktig del av en stadsdels struktur och kvalitet och fortfarande idag. Gröna ytor som har med stadsplaneidéer i en stadsdel att göra bedöms ha ett kulturhistoriskt värde. Dessa bör bl.a. mot bakgrund av ÖP-strategierna ”Balanserad komplettering” och ”Kulturarv och utveckling” studeras vidare vid frågor om förtätning i befintliga stadsdelar. Vidare bör grönstrukturplanen göra en avstämning mot de kulturmiljöunderlag och de riktlinjer som finns i delar av materialet som under årens lopp tagits fram som underlag för viktiga kulturvärden i Västerås för att säkerställa att sådana ställningstaganden har vägts in i helhetsbedömningen av viktiga gröna områden.  
*För att klargöra kopplingen mellan kulturvärden och grönstruktur har texten på sidorna 52–55 kompletterats och en ny karta har lagts till på sidan 55.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Text och karta på sidor 52–55*

### *Miljö- och konsumentnämnden*

Förslaget innehåller en relativt stor mängd bakgrundstext, och miljö- och hälsoskyddsförvaltningen tror att det skulle förbättra handlingsplanens användbarhet om det tidigt i dokumentet fanns en sammanställning av vilka riktlinjer som finns att förhålla sig till och vilka åtgärder som behöver genomföras. De värderingsparametrar som tagits fram utgör en central del av Grönstrukturplanen, och deras betydelse bör lyftas tydligare i planen. Av Grönstrukturplanen skulle det exempelvis kunna framgå bättre i vilket sammanhang och av vem värderingarna ska göras, och även hur värderingarna ska redovisas.

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande

- *Parametrar har flyttats till sidor 32–34*

På s. 46 under avsnittet Grönskan som pedagogisk resurs finns en jämförelse mellan artificiella miljöer och naturmiljöer kopplat till barns hälsa. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen anser att det under denna rubrik borde vara tydligare att konstmaterial som konstgräs och gummi bör väljas bort på skolgårdar.

2021-04-28

Användningen av konstmaterial påverkar inte heller enbart barns hälsa. Frågan om att välja bort konstmaterial bör även tas upp i samband med texter om kvalitet på andra ytor än skolgårdar, som till exempel gårdar på kvartersmark, äldreboenden och mindre parker som fickparker.

*Text om användning av konstmaterial har lagts till dokumentet.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Val av naturliga material istället för konstgjorda bör även eftersträvas ur miljösynpunkt eftersom användning av naturliga material ger mindre risk för spridning av kemikalier och mikroplaster i miljön. (s 58)*
- Under avsnittet *Ekosystemtjänster* som börjar på s. 62 anser miljö- och hälsoskyddsförvaltningen att även vegetationens betydelse för upplevelse och spridning av buller bör nämnas. Studier visar exempelvis att vegetationsbeklädda tak och väggar reducerar buller i urbana miljöer. Även om det främst är substratet som ger bullerdämpande effekt kan även själva vegetationen rikta om ljudet så att upplevelsen av det påverkas positivt. Hårdgjorda ytor har motsatt effekt.  
*Ett nytt stycke har lagts till dokumentet. Åtgärder mot buller görs av TFF med stöd av Åtgärdsprogram mot buller i Västerås. Planering av grönskan i samband med detaljplanearbete görs i samband med de individuella planerna. Västerås stad har inte antagit några riktlinjer för planering enligt grönytefaktor.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Buller*  
*I den täta staden skapas buller av det direkta ljudet från bullerkällan men också av ljud som reflekteras på hårdgjorda ytor. I ett gaturum där fasader kantar båda sidor av en trafikerad väg reflekteras ljudet mellan fasaderna och ljudutbredningen sker även vertikalt.  
Grönska kan dämpa buller. Om grönskan ersätter en hård yta på ett genomtänkt sätt kan den dämpa ljud. Vegetationen i sig kan omdirigera ljudet. När ljudet når växtmaterialet ändras riktningen på ljudet vilket åstadkommer en spridning av ljudet från källan som minskar den del som når mottagaren. Men det är främst substratet, det vill säga odlingsmaterialet, som ger störst bullerdämpande effekt. (S 76)*

I kartan på s. 70 visas anges Kopparlunden och Ängsgärdet som områden där väl gestaltade fickparker bör anläggas. Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen anser att ambitionen i dessa båda områden bör vara att tillskapa större gröna ytor än fickparker. Även då det gäller Finnslätten pågår diskussioner om möjligheten att tillskapa gröna ytor, och detta område bör också finnas med på kartan på s.70.

2021-04-28

*Formulering under Strategier för utveckling och förvaltning av park- och naturområden har ändrats*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande

- *I befintliga områden med mycket hårdjord yta och där det är brist på park- och naturmark ska väl gestaltade och innehållsrika mindre parker anläggas.*

### ***Nämnden för idrott, fritid och förebyggande***

Nämnden skriver att Grönstrukturplanens innehåll påverkar på ett eller annat sätt alla medborgare i Västerås. För Nämnden för idrott, fritid och förebyggande påverkar planen flera av dess kärnområden. Nämnden lämnar följande synpunkter:

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande saknar hur barnrättsperspektivet kommer in i Grönstrukturplanens innehåll. På sista sidan i planen, under rubriken "Övriga vägledande dokument" finns ett stycke om Barnkonventionen men Nämnden för idrott, fritid och förebyggande saknar hur man har arbetat med barnrättsperspektivet.

*Barnkonventionen blev svensk lag 2020-01-01 och det betyder att man genom en barnkonsekvensanalys ska säkerställa att barns rättigheter finns med i beslutsfattande. Då detta är så nytt kommer att vara nödvändigt för Stadsbyggnadsförvaltningen att utveckla en "barnkonsekvensanalysprocess" som kan appliceras till planeringsprocessen. I samband med nya planer kommer det att utföras barnkonsekvensanalyser.*

*Grönstrukturplanen har lyft in ett antal faktorer som berör barn i värderingsparametrarna som kommer att fungera som underlag till dessa analyser. Fler faktorer som berör barn kan lyftas in i värderingsparametrarna och dessa kan utvecklas eller läggas till allteftersom man lär sig mer om barnkonsekvensanalyser. (Samma svar som till Grundskolenämnden)*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar.*

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande saknar en djupare analys av tillgänglighetsaspekter i planen. I planeringen av samhället är det viktigt att man utgår från människors olika behov, egenskaper och funktionsförmåga. Det är även viktigt att i planeringen få med att samma person över tid har olika förutsättningar, från barndomen till ålderdomen. Idag är våra gröna områden och frilutsområden ofta inte tillgängliga för alla och i utvecklingen av dessa och även planeringen av nya områden är det viktigt att tillgängliggöra för fler. Ett sätt för planering av tillgänglighet är att använda sig av Universell utformning (Universal Design på engelska) som kan förklaras som design av produkter, tjänster och miljöer som är användbara för en så stor del av befolkningen som möjligt, utan att det krävs speciell anpassning (Certec, 2018).

*Tillgängligheten i och till den fysiska miljön är en viktig grundförutsättning för*

2021-04-28

*att alla ska kunna delta i samhällslivet. Lagen säger att det som byggs nytt ska vara tillgängligt och det som är befintligt ska göras tillgängligt så långt det går. Tillgänglighet ska vara en självklar aspekt vid utformningen av den fysiska miljön, såväl ute som inne. Då det gäller att inventera och åtgärda brister ur tillgänglighetssynpunkt äger TFF frågan. Synpunkter vidarebefordras till TFF Park- och naturkompetens.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar.*
- Nämnden för idrott, fritid och förebyggande saknar under vägledande dokument. Handlingsplan idrott och Handlingsplan friluftsliv.

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Båda handlingsplaner har lagts till under bilagan – vägledande dokument*

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande saknar hur idrottens och friluftslivets värden har inventerats och värderats i Grönstrukturplanen. Enligt sammanfattningen, sidan 4, ska dessa värden ha inventerats och värderats men enligt inventeringarna på sidan 76 har endast naturvärdena inventerats. För att stödja kommunerna att få ett bra underlag i den fysiska planeringen för hur naturområden används för idrott och friluftsliv eller hur dessa områden kan utvecklas har Naturvårdsverket tagit fram en vägledning ”Kartläggning av naturområden för friluftsliv” (Naturvårdsverket, 2019). Kartläggning av naturområden underlättar för att en kommun ska kunna uppnå de mål som man har med friluftslivet och även för att andra aktörer inom friluftslivet ska kunna arbeta för att öka förutsättningar för friluftsliv.

*Listan på inventeringar på sidan 76 är de naturvärdesinventeringar som har utförts i Västerås i samband med exempelvis detaljplaner eller som underlag för skötselplaner. Då det gäller exempelvis kartan på sidan 50 som visar aktivitetsplaner och motionsspår samt serviceorterna är det ett resultat av en inventering som gjordes hos Kultur- och Idrottsförvaltningen.*

*Naturvårdsverket vägledning ”Kartläggning av naturområden för friluftsliv” är nytt. Metodiken provades av fem kommuner under 2018 och Naturvårdsverket lanserade vägledningen 2019.*

*För att utföra kartläggningen bör olika intressenter delta i arbetet; markägare, natur- och friluftsföreningar, jakt- och fiskevårdsföreningar, idrottsföreningar, turistnäring mm. Målet är att kartlägga områdestyper och sedan värdera områden för att tydliggöra deras kvaliteter och brister och utifrån detta klassificera områden i en av fyra klasser: mycket viktigt område, viktigt område, övrigt friluftsområde och ej klassificerat område. Resultat av en kartläggning av naturområden för friluftsliv skulle kunna läggas till i värderingsparametrar i framtiden.*

2021-04-28

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Text om hur man lägger till nya parametrar och vem har delegation att lägga till parametrarna har lagts till på s 26.*

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande anser att man i Grönstrukturplanen behöver utveckla mer grönytor och naturens betydelse för ungdoms-, bredd- och elitidrott samt friluftsliv, se sidan 49. För nämndens kärnområden är det viktigt att kunna säkerställa och även utveckla idrotten och friluftslivet i stadens natur- och grönområden. Trenderna inom idrotten går mot idrotter utomhus och i naturområden, se stiglöpning (trial running), MTB, orientering och skidåkning, med konstsnöspår på våra breddgrader.

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Samma svar som ovan.*

Nämnden för idrott, fritid och förebyggande saknar i Grönstrukturplanen skolans pedagogiska behov av park och natur. I sammanfattningen nämns på sidan 6 att skolans pedagogiska behov av park och natur är tydliga. Det nämns också att det är viktigt med närhet och nåbarhet till grönområdet för skola och förskola. Det saknas dock i det fortsatta dokumentet att grönskan är en pedagogisk resurs för skolan och den analys som är gjord, sidan 46, har man bara tagit med förskola. Nämnden för idrott, fritid och förebyggande anser att det är viktigt att säkerställa grönområden och natur i anslutning även till skolor utifrån deras behov idag och i framtiden av dessa ytor som en pedagogisk resurs. Nämnden anser även att grönområden och natur i anslutning till skolor och förskolor är viktiga för att främja barn och ungas uteaktiviteter. *(Samma svar som för Grundskolenämnden, ovan). Det var inte möjligt att utföra en sådan noggrann inventering av grönyteanvändning av grundskolor som gjordes för förskolor. Detta på grund av att de äldre barnen har mindre behov av vuxen uppsikt och att olika lärarna har olika preferenser för utomhus undervisning. För att fånga in aspekten har ytterligare en parameter lagts till värderingsmodellen – Närhet till grundskola (<300m)*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Ny parameter har lagts till under "Sociala värden" Närhet till grund-/gymnasieskola <300m (s 33).*
- *Karta 2 "Övriga gröna områden" har uppdaterats (s 29).*
- *Exempel kartor har uppdaterats (s 32).*

### Skultuna kommunalnämnden

Skultuna kommunalnämnd har i vårt remissvar koncentrerat oss på den del av planen som avser Sågdammen samt Kvarnbackaparken. Förslaget till grönstrukturplan beskriver Svartådalen, med Sågdammen och Kvarnbackaparken som det mest värdefulla strövområdet i Skultuna. Samtidigt



2021-04-28

Stadsbyggnadsförvaltningen

har en avfallsanläggning etablerat sig i anslutning till detta värdefulla strövområde. Skultuna kommunalnämnd ställer sig kritiska till hur denna anläggning påverkar naturvärdena i området. Det estetiska värdet i området har påtagligt försämrats vid etableringen av avfallsanläggningen. Svartån ligger i anslutning till anläggningen vilket föranleder frågor om hur vattenkvaliteten påverkas.

*Det är Miljö- och hälsoskyddsförvaltningens uppdrag är att se till att miljöfarliga verksamheter följer miljölagstiftningen och de krav MHF ställer och görs främst genom tillsyn. Miljöfarliga verksamheter ska på begäran från MHF redovisa uppgifter om sin verksamhet och påverkan på miljön, exempelvis genom resultat från vattenprover. Om MHF upptäcker brister i tillsynen får verksamheten möjlighet att åtgärda dessa. MHF följer utveckling av verksamhet. Skultuna kommunalnämndens yttrande har vidarebefordrats till MHF*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar.*

### *Social nämndernas förvaltning*

Även om det beskrivs i handlingen att tomt- och kvartersfrågorna i och kring bostadsområden m.m. inte har analyserats utan främst är en angelägenhet för respektive fastighetsägare vill förvaltningen ändå betona att tillgänglighetsfrågorna är mycket viktiga att beakta, inte minst utifrån det ökande antalet äldre personer i Västerås. För äldre och personer med funktionsnedsättning är den fysiska tillgängligheten särskilt betydande för utevistelsen. Ju svårare det är att förflytta och röra sig och ju större hjälpbehov personen har, desto viktigare är det att det finns lättillgängliga parker/grönområden i närheten av bostaden.

*Ett nytt stycke har lagts till grönstrukturplanen med rubrik "Grönskans betydelse för äldre och funktionshindrade invånare." I stycket lyfts det faktum att för äldre och funktionshindrade är den fysiska tillgängligheten särskilt betydande för utevistelsen. Grönstrukturplanen hänvisar till Västerås stads Vård och Omsorgsförvaltning som arbetar aktivt med att förbättra utemiljön för de som bor på äldreboende och har producerat en handledning för de som arbetar med att utveckla utemiljöer för särskilda boenden.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Nytt stycke Grönskans betydelse för äldre och funktionshindrade invånare (s 56–57)*

2021-04-28

Förvaltningen anser att även trygghetsfrågorna borde få ett särskilt avsnitt då upplevelsen av trygghet har stor betydelse för användningen. Hur ska grönområden/parker/stadsdelsskogar utformas för att det ska kännas tryggt att vistas där för *alla* människor, såväl dag- som kvällstid året runt? Finns det möjligheter till olika former av aktiviteter, motionsredskap och trevliga samlingspunkter som attraherar flera olika målgrupper, unga som gamla? Till viss del sammanfaller frågeställningarna för tillgänglighet med trygghetsfrågorna - Är det lätt att orientera sig inom området? Bra skötsel, belysning och genomsiktighet? Men vad krävs mer för att platsen ska kännas trygg? Vilka ytterligare insatser kan behövas? Upplever människor en bristande säkerhet på platsen så undviker de att vistas där.

*Dessa synpunkter gäller detaljer i förvaltning och skötsel av parker och grönområden. Synpunkter vidarebefordras till TFF.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

### *Tekniska nämnden*

Förvaltningen ser att användbarheten som styrdokument skulle öka om planen kan struktureras om. Den innehåller omfattande textmängder och det är svårt att enkelt hitta det man söker. Det viktigaste är att planen innefattar mål, strategier och riktlinjer att använda i förvaltningens arbete med de gröna och blå ytorna i Västerås. Förvaltningen vill att dessa delar, tillsammans med planens syfte och sammanhang, samlas och framhålls i dokumentet på ett tydligare sätt. Vidare anser förvaltningen att resterande delar, det vill säga fördjupningar och kunskapsunderlag, kan kortas ned i huvuddokumentet.

*Dokumentet har strukturerats om så att det blir klarare vilka delar tillhör mål-, riktlinjer och strategi delen. Grönstrukturplanen 2004 saknar fördjupningar och kunskapsunderlag och därmed har det ofta varit otydligt vilka värden kan finnas inom ett område. Handläggarna på SBF:s planavdelning tycker det är viktigt att fördjupningar är en del av huvuddokumentet.*

Förvaltningen saknar information om hur Grönstrukturplanen och dess mål ska följas upp.

*Ett nytt stycke "Revidering av planen" har lagts till i planen.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Nytt stycke – Revidering av planen (s 26)*

2021-04-28

Att planen fokuserar på tätort och serviceorter i kommunen medför vissa utmaningar. Förvaltningen ser en risk att värden utanför tätortsbandet missas när de inte behandlas i planen. Även omgivande natur- och vattenområden utanför tätortsbandet har stor betydelse för värden av biologisk mångfald och rekreation inne i tätorterna. Detta är en viktig faktor som bör tas upp i planen. Vad händer när tätort och serviceorter expanderar? Kommer bedömningar av värdet hos nya grönområden som hamnar inom tätortsbandet att göras löpande eller görs det först när en ny gröstrukturplan tas fram?

*Text har lagts till under stycke riktlinjer för gröna värden vid planering och byggande.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Dessa riktlinjer berör både invånarnas behov och biologiska behov och gäller både för dagens tätort och serviceorter samt för nya områden som utvecklas i framtiden. (s 20)*

En del av det som förekommer under mål, strategier och riktlinjer har mer karaktären av åtgärder. Aktiviteter bör lyftas ut ur Grönstrukturplanen. Aktiviteter och åtgärder som ska genomföras för skötsel och till viss del av utveckling av vatten- och naturytor hanteras av tekniska nämnden och bör därför hanteras i de skötselplaner och handlingsplaner som tas fram och finansieras av tekniska nämnden. Exempel på detta är en av strategierna som lyder ”Grönområden i närheten av förskolor utvecklas som pedagogisk resurs”.

*Avsnittet om mål, riktlinjer och strategier har omformulerats. Ordning har ändrats från Planens övergripande mål, Strategier för utveckling och förvaltning av park- och naturområden, Riktlinjer för gröna värden vid planering och samhällsbyggnation till Planens övergripande mål, Riktlinjer för gröna värden vid planering och samhällsbyggnation, Strategier för utveckling och förvaltning av park- och naturområden.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Omformulerat avsnitt. (s17-22)*

Begreppsförklaringar gällande olika typer av parker och naturområden skulle behövas tidigare i planen för läsbarhetens skull.

*Begreppsförklaringar kommer tidigt i fördjupningsdelen.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet.*

Både ”Sammanfattning” och ”Läsanvisningar” bör ha samma struktur som dokumentet i stort, så att de underlättar både för den som vill ha en överblick över planen, och för den som vill finna specifik information.

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande

2021-04-28

- *Texten i sammanfattning och läsanvisningar skrivs om för att följa ändringar i strukturen efter synpunkter som har inkommit under samråd.*

Många olika begrepp finns med i planen till exempel ”grön infrastruktur”, ”stepping stones”, korridorer, nätverk. En faktaruta eller en ordlista skulle underlätta för läsaren. Alternativt att begreppen förklaras noggrannare och används konsekvent.

*Begreppen förklaras under avsnitt Ekologiska funktioner. (s 63–65)*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet.*

I kartan över mycket värdefulla grönområden finns mindre vattendrag med som mycket värdefulla, men de omnämns inte i texten. Viktigt att det beskrivs i texten varför de är värdefulla.

*Riktlinjer för vatten och texten om Vatten i Västerås tätort har kompletterats (s 35–37). Alla vattendrag beskrivs i avsnitt Vattendrag i tätorten sidan (s 71–73)*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Kompletterande text på sidorna 35–37 samt 71–73.*

Grönstrukturplanen tar endast upp besöksstrycket på grönytorna i tätorten men hur stor är belastningen på grönområdena i serviceorterna? Det vore bra om det även fanns en analys av hur behovet av nya eller utveckling av befintliga grönområden ser ut för serviceorterna.

*Det är endast Barkarö, Tillberga, Skultuna som har grannskapsparker och belastningsberäkningen visar att all dessa långt ifrån högt belastade (tom mycket låg belastning).*

*Dingtuna, Kvicksund, Torrtuna och Irsta har små närparker och Orresta-Kärrsta inget. Däremot finns det mycket rekreationsskog runt omkring alla orterna*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet.*

2021-04-28

Under avsnittet Mälaren: "Strömsträcka vid Falkenbergiska kvarnen" har pekats ut i naturvårdsplanen för Västmanlands län (Objekt VÄ:59), vilket borde omnämnas förutom de delar av Mäljarstranden som tas upp. Värden som lyfts är att det finns potentiella lekområden för fisken asp och att det finns förekomst av id, lake och stensimpa. Då vi nu öppnat upp för fiskvandring förbi Turbinbron, kan Mälarens fiskar inklusive aspen vandra upp till det aktuella lekområdet. Det är nästan enbart rekreativa värden som tas upp här. Avsnittet borde kompletteras beträffande den biologiska mångfalden i vatten.

Under avsnittet Mindre bäckar: Önskvärt med tillägg att det är viktigt att de mindre vattendragen synliggörs och utvecklas där det är möjligt. Enligt Västerås stads policy för dagvatten så ska dagvatten synliggöras.

Under avsnittet Riktlinjer för vatten: Strandskyddet är i ganska stor utsträckning upphävt i tätorten, det bör framgå i riktlinjerna.

Under avsnittet Riktlinjer för vatten: Vad menas med att säkerställa vattendrag för gestaltning? Att gestalta ett vattendrag innebär sannolikt att förutsättningarna för den biologiska mångfalden försämras, gestaltningen bör strykas ur meningen eller möjligen lyftas ut i en egen punkt, men man bör vara medveten om att det kan vara motstående intressen.

Under avsnittet Riktlinjer för vatten: Det bör finnas ytterligare två egna punkter, Säkerställa den biologiska mångfalden i Mälaren och Svartån samt Utveckla den biologiska mångfalden i Mälaren och Svartån.

*Avsnittet "Vatten i Västerås tätort" har kompletterats.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Omformulerat och kompletterande text på sidorna 35–37 samt 71–73*

### *Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden*

- *Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden vill särskilt understryka vikten av att slå vakt om idrottsanläggningar och ytor för spontanidrott. Sådana ytor är viktiga för gymnasieelever både under skoltid och under fritid.*

*Under "Idrottsanläggningar och ytor för spontanaktivitet" förtydligas varför dessa är viktiga ur folkhälsoperspektiv och för ungdomar. Kartan på sidan 62 visar dessa ytor och i tabellen över parametrar har ytor i närheten av skolor givits högre poängsättning.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

2021-04-28

## *VafabMiljö*

VafabMiljö noterar att förslaget till grönstrukturplan är väl genomarbetat och innehåller en tydlig ambition att upprätta riktlinjer, mål och strategier för hur de gröna naturmiljöerna ska bevaras, stärkas och utvecklas. Dock saknas mål, strategier och riktlinjer för hur nedskräpningsfrågan ska hanteras.

VafabMiljö anser att det är av stor vikt att nedskräpningsfrågan lyfts in tidigt i stadsplaneringen.

Både då man planerar för en förändring i befintliga områden eller ska exploatera ett nytt område.

Det borde finnas tydliga kopplingar till översiktsplaner, fördjupade översiktsplaner, ortsanalyser eller andra relevanta dokument. Exempelvis ”Handlingsplan för Västerås stads parker” eller ”Var rädd om din närmiljö! Om nedskräpningens konsekvenser” där nedskräpningsfrågan kan hanteras och kopplas till.

Förbundet har i övrigt inga synpunkter på planen.

*Dessa synpunkter gäller bland annat detaljer i förvaltning och skötsel av parker och grönområden. Synpunkter vidarebefordras till TFF.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

2021-04-28

## POLITISKA PARTIER, ORGANISATIONER, FÖRENINGAR M.M.

### *Centerpartiet*

Vi ställer oss kritiska till att i hela Grönstrukturplanen avhandlas begreppet trygghet på mindre än en halv sida. För att dom gröna rekreationsområdena ska vara öppna och inkluderande för alla Västeråsare måste ett större fokus ligga på att utforma stadsdelsparker, rekreationsområden och stadsparker som känns trygga att vistas i och njuta av även under årets mörka månader. Ett större fokus behöver ligga på belysning i grönområden längsmed gång/cykelbanor i och omkring bostadsområden samt att utforma promenadstråk och gång/cykelbanor på ett sätt som maximerar sikten. Om ett grönområde eller park saknar belysning eller känns avskärmad och otrygg väljer gång och cykeltrafikanter i större utsträckning att färdas längsmed upplysta bilvägar, många gånger med obevakade övergångsställen, vilket är ett sämre alternativ ur trafiksäkerhetsperspektiv. Till exempel är cykelbanan genom Hagaparken utan belysning och med tät vegetation bredvid, vilket gör den mörk och svåränvänd under årets mörka månader, cyklister och gångtrafikanter väljer då i större utsträckning att gå genom bostadsområdet och korsa Hagaparkgata istället. Då stora delar av vårt cykelvägsnätverk går igenom grönområden behöver därför stor vikt läggas vid att se till att dessa känns trygga och användbara året om, dygnet runt. Trygghet är en viktig faktor att ta hänsyn till vid utformning och skötsel av grönområden.

*Trygghet är en mycket viktig faktor att ta hänsyn till då det gäller förvaltning och skötsel av grönområden, likaså frågan om belysning. Det är TFF som ansvarar för skötselplaner för parker och stadsdelskogar. Då det gäller belysning i staden arbetar en grupp inom Västerås stad med ett belysningsprogram. Synpunkter vidarebefordras till TFF.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

### *Liberalerna i Västerås*

Stopp för förtätning på grönområden. Västerås grönytor måste värnas och den överdrivna förtätningen stoppas. Förslaget till ny grönstrukturplan har en bra ansats kring detta vilken bör förstärkas ytterligare. Av informationsrutan på sidan 83 (relaterat till värderingsparametrarna) framgår att områden ska inventeras för socialt/rekreativvärde för allmänheten vid detaljplanearbete och i samband med invånardialog. Detta är positivt! En större vikt bör dock läggas vid allmänhetens uppfattning om vilka områden i deras närmiljö som har ett högt socialt- eller rekreativvärde. Parametern bör därför justeras så att fler poäng än de föreslagna maximalt två kan utdelas för dessa viktiga värden. Det är även

2021-04-28

viktigt att det nya arbetssättet med löpande inventering av grönytor inarbetas i erforderliga processer inom Stadsbyggnadsförvaltningen på ett bra sätt. Det behöver t.ex. tydliggöras i beslutsunderlag så som t.ex. planuppdrag vilken klassning som en yta har fått och på vilka kriterier.

*Poängsättningen är ett försök att kvantifiera värdet av ett område. Allmänt har det delats ganska få poäng. Exempel på 3 poäng gäller för när tillgänglig yta per person i grannskapsparkerna understiger 50 m<sup>2</sup>, eller om det gäller en enkel närpark i ett område som annars saknar tillgång till parker. Då det gäller biologiska värden stadsdelsskogar som ett helområde har tilldelats 3 poäng. Även bestånd som ingår i kärnområden i tall- eller ädellövsskogs nätverket har tilldelats 3 poäng. Här kan man räkna med bestånd som har en ålder över 100–120 år. Tjänstemannaförslaget är att behålla tilldelning av 2 poäng tills vidare och sedan lägga till en ny parameter när staden har kartlagt allmänhetens uppfattning av grönområden i en sociotopinventering. Ett nytt stycke om hur detta kan göras finns under "revidering av planen" som har lagts till dokumentet (s 16).*

#### Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Planen kan behöva kompletteras med nya parametrar exempelvis i samband med friluftslivsinventering, sociotopinventeringar i stadsdelar eller utveckling av ekosystemtjänster. De nya parametrarna ska godkännas av byggnadsnämnden innan de läggs till värderingsparametrar och byggnadsnämnden ska informeras om eventuella förändringar i klassning av "övriga områden" som detta resulterar i (s26)*

2.Förbättra dialogen, dialog ska inledas i tidigt stadium med närboende och andra berörda. Det har nog undgått få att stadsbyggnad är ett angeläget område för allmänheten i Västerås och att det finns behov av en bättre invånardialog. Det finns en bra ansats i att sociala och rekreativvärden ska samlas in i samband med invånardialog. Denna viktiga information har dock en för undgängd plats i planen och behöver tydliggöras t.ex. i stycket kring planens användning och som en egen rubrik.

*Stadsbyggnadsförvaltningen tillsammans med stadsledningskontoret och sociala förvaltningar håller på att utveckla hur dialog med invånare och stadsdelsanalyser ska ske.*

#### Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

Kraftsamling skolan – skolan ska komma först. Det finns idag ett antal grönområden kring skolorna som är av stor betydelse både för barnen och för



2021-04-28

verksamheten. Det är positivt att aktivitetsytor invid skolorna finns identifierade i kartmaterialet men perspektivet behöver vidgas och barnperspektivet lyftas fram.

a. När nya bostadsområden byggs och befintliga kompletteras behöver tillgången på skolplatser i närområdet alltid beaktas liksom marktillgången kring skolor för att möjliggöra eventuella kompletteringar. Det är inte bara ytor för spontanidrott utan ett stort antal andra typer av grönytor som är av vikt ur skolperspektiv.

Grönytorna av betydelse för skolorna bör därför lyftas ut som en egen parameter i värderingsmodellen på motsvarande sätt som parametern kring förskolornas aktivitetsytor. Något krav på att ytan ska vara lämplig för vuxenledda aktiviteter bör inte finnas utan kärnfrågan är att ytan är av vikt för barnen och verksamheten. Om en sådan yta aktualiseras i t.ex. ett detaljplanearbete måste det tydligt synliggöras att ytan är av vikt ur skolperspektiv.

b. Barnperspektivet behöver lyftas fram i utformningen av nya områden och när befintliga områden kompletteras. Det är viktigt att det finns trygga och lättillgängliga grönområden/lekområden för barns lek.

*Stycken Grönskan som pedagogisk resurs och Idrottsanläggningar och ytor för spontanaktiviteter har utvecklats. (sidor 58–63). Barnperspektivet ska beaktas i samband med områdesplanering. Grönstrukturplanen utgör ett underlag till sådan planering.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Kompletterande text (s 58-63)*
- *En ny parameter "Närhet till grund/gymnasieskola <300m" har lagts till (s 33)*

Grönytor i anslutning till särskilt boende. Likväl som att grönytor är viktiga för barn och unga vid t.ex. skolor och förskolor så bör även grönytor vid äldreboenden och trygghetsboenden värnas. En sådan parameter bör inarbetas i planen

*Ett nytt stycke "grönskans betydelse för äldre och funktionshindrade invånare" har skrivits (sidor 56–57) samt en ny parameter har lagts till värderingsparametrarna.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Ny parameter "Attraktiv utevistelse för äldre".*
- *Ett nytt stycke om grönskans betydelse för äldre och funktionshindrade invånare (s 56–57).*

### **Miljöpartiet**

MP Västerås anser att grönstrukturplanen i grunden är ett väl genomarbetat dokument som kommer vara ett positivt tillskott i stadens arbete med

2021-04-28

samhällsbyggnad. Inte minst är det bra att dokumentet lyfter fram både sociala och ekologiska aspekter i värderandet av kommunens grönområden, och att det finns tydliga strategier för utveckling och förvaltning av grönområdena. Vi ser dock ett flertal sätt att göra dokumentet ännu bättre, och de kommer lyftas nedan.

Varken Björnön eller Mälaröarna – Elba, Östra holmen, etc. – ingår i planen. Björnön är ett av kommunens viktigaste områden för motion och rekreation och området har även en rad naturvärden. Även Mälaröarna har stora natur- och rekreationella värden. De bör därför ingå i planen.

*Dessa områden redovisas i karta 1 "Mycket värdefulla grönområden" som naturreservat. Naturreservat skyddas genom Miljöbalken 7 kap och därmed har starkare skydd än som kan erbjudas genom grönstrukturplanen och därför visas dessa i kartsammanhang som naturreservat.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

Råbyskogen är ett viktigt område för rekreation och naturupplevelser för stora delar av västra Västerås. Det är dessutom ett av få större sammanhängande skogsområden inne i tätorten. Råbyskogen bör därför värderas såpass högt ur rekreationssynpunkt att det bör klassas som ett värdefullt grönområde.

*Områden som har klassats som "Mycket värdefulla grönområden" består av Identitetsbärande stadsparker, Områden av stor betydelse för västeråsarnas motion och rekreation samt Områden av regional betydelse för natur, friluftsliv och rekreation som är utpekade i Naturvårdsplan för Västmanlands län 2015. Råbyskogen klassas som stadsdelsskog och förutom den finns det ytterligare 10 stadsdelsskogar. Stadsdelsskogarna erbjuder vardagsrekreation för boende i närområden, helst inte längre ifrån än 800m. Trycket på Råbyskogen är lägre än exempelvis Pettersbergsskog eller Mälarparken. Om Råby stadsdelsskogen ska värderas som högre än andra stadsdelsskogar borde beslutet tas politiskt.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

Grönskans effekter på ljudmiljön är något som borde lyftas i planen. Boverket skriver bland annat att grönska kan förbättra stadens ljudmiljö genom att minska bullernivåer, men också genom att tillföra positiva ljud. Porlande vatten, fågelkvitter och vind som susar i träden kan hjälpa till att maskera oönskat buller. Växtlighet på väggar och tak är ett viktigt verktyg för att tillföra grönska i bebyggd miljö, ett verktyg som inte lyfts i planen. Gröna väggar och tak kan inte ersätta

2021-04-28

grönområden, men de kan vara ett värdefullt komplement. Det skulle vara bra om planen lyfter hur gröna väggar och tak kan bli ett sådant komplement.

*Det finns en möjlighet att komplettera grönstrukturplanen med nya parametrar. Stadsbyggnadsförvaltningen, tillsammans med andra förvaltningar, har påbörjat arbete med hur man kan arbeta in ekosystemtjänster i planering och bebyggelse. Stadsbyggnadskontoret föreslår att staden undersöka hur man kan arbeta med ekosystemtjänster och i framtiden lyfta in dessa som en ny värderingsparameter. Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:*

- *Inga ändringar i dokumentet*

Det är positivt att aktivitetsytor vid skolor identifieras i kartunderlaget. Dessa ytor bör även lyftas som en egen parameter på motsvarande sätt som förskolornas aktivitetsytor. Utgångspunkten bör vara att det är ett område som används av skolelever, utan direkt koppling till vuxenledda aktiviteter, eller för spontanidrott.

*Stycken Grönskan som pedagogisk resurs och Idrottsanläggningar och ytor för spontanaktiviteter har utvecklats. (sidor 58–63). Barnperspektivet ska beaktas i samband med områdesplanering. Grönstrukturplanen utgör ett underlag till sådan planering.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Kompletterande text (s 58–63)*
- *En ny parameter "Närhet till grund/gymnasieskola <300m" har lagts till (s 33)*

I dagsläget finns skötselplaner för stadens stadsdelsskogar. Liknande skötselplaner bör skapas även för vissa andra grönområden då det skulle underlätta ett mer sammanhållet och långsiktigt arbete. Grönstrukturplanen är ett bra verktyg för att avgöra för vilka grönområden en skötselplan skulle vara lämplig.

*Det är TFF som ansvarar för framtagande av skötselplaner. Under avsnittet "Strategier för utveckling och förvaltning av park- och naturområden" finns följande punkter*

*För att uppnå långsiktighet i skötseln och därigenom gynna sociala och biologiska värden är det viktigt att ha aktuella skötselplaner*

*Ta fram skötselinstruktioner, där trygghetsaspekten beaktas, för hantering av växtlighet intill gång- och cykelbanor. Synpunkterna har vidarebefordrats till TFF.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

2021-04-28

Det är viktigt att driftskostnaden för ett grönområde inte glöms bort när nya grönområden tillskapas och befintliga utvecklas. I dagsläget är det perspektivet inte alltid med, vilket leder till att en redan ansträngd skötselbudget ofta blir än mer ansträngd när nya parker anläggs.

*I förslaget står det under "Riktlinjer för gröna värden vid planering och samhällsbyggnation" att "I nya detaljplaner ska investeringskostnader för grönområden finnas med och en uppskattning av driftskostnaden ska redovisas" (s 19)*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

Då E18 och järnvägen är stora barriärer både för människor, djur, insekter och växter finns det ett värde för att skapa rekreativstråk och spridningsvägar över eller under dessa. Detta bör lyftas fram i grönstrukturplanen. Överdäckningar av E18 i tätorten har varit på tal och det skulle förutom ovanstående fördelar minska buller och skapa möjligheter att bygga bostäder och verksamheter på nya platser samt skapa genare gång- och cykelstråk.

*Det är trafikverket som ansvarar för E18 och järnvägen. Västerås stad skulle behöva lyfta frågan med myndigheten innan man börjar planera något längs dessa stråk.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

*Inga ändringar i dokumentet*

Det är viktigt att grönstrukturplanen tas med ordentligt i arbetet med stadens prioriterade områden för bostadsutveckling, såsom Ängsgärdet, Mälarporten, Sätra och Kopparlunden. När vi bygger nytt måste vi bygga rätt och se till att det ges plats för tillräckligt med grönområden och växtlighet.

I remissförslaget är det mest fokus på värdering, bevarande och utveckling av befintliga grönytor. Vi ser även behov av en plan om hur områden som idag saknar grönområden eller har ytterst lite ska komma att hanteras i stadsplaneringen.

*Tack vare arbete med Mälarporten, Ängsgärdet och Kopparlunden har problemet med brist på grönytor inom vissa stadsdelar belysts. Stadsbyggnadsförvaltningen tillsammans med andra berörda förvaltningar behöver utveckla strategier på hur man kan arbeta med att skapa grönytor, jobba med grönytefaktorn och ekosystemtjänster. Exempelvis skulle man kunna lyfta in dessa som nya parametrar i framtiden. Se även nytt stycke "revidering av planen"*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Nytt stycke "Revidering av planen (sidan 16)*

2021-04-28

I grönstrukturplanen ingår endast de grönområden som ligger på kommunens mark. Det är en rimlig avgränsning, men den borde göras tydligare i planen för att undvika missförstånd. Inte minst blir de kartor som visar antal människor per grönområde något vilseledande om man inte håller i åtanke att icke-kommunala grönområden inte räknas med.

*Avgränsningen görs på sidor 12–13. Antal människor per grönområde räknas utifrån antal boende inom 300/800 m från grönområdet. Skulle det finnas icke-kommunala grönområden inom avståndet räknas ingen borta eller till.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

Det är bra att serviceorterna har lagts till i denna version av grönstrukturplanen. Inte minst är det viktigt att arbetet med grönområden tas om hand när serviceorter som Tillberga och Gäddeholm expanderar. Men serviceorterna behandlas i planen betydligt mer övergripande än tätorten, och här finns det möjlighet till fördjupning och förbättring i kommande versioner av planen.

*Mycket av inventeringar görs i samband med exploatering eller i samband med utveckling av skötselplaner. I samband med detaljplanarbete i Gäddeholm har stora arealer inventerats för naturvärden. Stadsbyggnadsförvaltningen är medvetna om att serviceorterna inte har inventerats lika mycket som Västerås tätort.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

### **Moderaterna**

Irene Hagström (M) och Christoffer Anderberg (M) lämnar ett särskilt yttrande enligt följande:

”Vi är glada för att Skultuna och dess grönområden lyfts upp i grönstrukturplanen på sid 33 och 34. Vi skulle önska att Sågdammen med dess unika fågelliv lyfts upp till stycket ett mycket värdefullt grönområde. Denna fantastiska plats där man kan beskåda häckande fåglar av alla de sorter från uppbyggda fågeltorn. Där Svartån ringlar sig in i naturligvattenmiljö och med uppbyggda gångstråk ges det möjlighet att njuta av både mängder av fågelarter rödlistade fiskar, dammusslor och bäver. Detta område borde skyddas så det inte kan tas i anspråk. Industriområdet som ligger granne med området måste anpassa sin verksamhet så inte vattenmiljö och djurliv kommer till skada och inte gör åverkan och intrång på den unika miljön som finns i och runt området. Med hänvisning till Miljöbalken 3 kap. 6§ sid 86 i Grönstrukturplanen.

2021-04-28

*Synpunkten har vidareförmedlats de tjänstepersoner som är inblandade i hantering av ärendet. Det är dels på Stadsbyggnadsförvaltningen bygglovavdelning, dels är det på Miljö- och hälsoskyddskontoret. Det är viktigt att se till att det inte uppstår något läckage av främmande ämnen i Svartån.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

Förslaget till Grönstrukturplan är ett mycket ambitiöst och omfattande dokument. Så omfattande att det inte är möjligt att ge kommentarer eller synpunkter på alla enskilda delar, förutom den del som lämnats av Moderaterna i Skultuna. Därför avstår vi från att kommentera enskilda områdens klassificering. Vi vill se Grönstrukturplanen som ett instrument för hur olika områden kan värderas. Mark som enligt Grönstrukturplanen kan tas i anspråk kan vid närmare undersökning visa sig vara mycket värdefull natur som inte bör tas i anspråk. Även om ett område eller del av område som är klassificerat som mycket värdefull natur ska det vara möjligt att pröva om så faktiskt är fallet utifrån olika kriterier för klassificering.

Det är därför av stor vikt att det finns kriterier som kan användas för att göra bedömning och omprövning av olika markområden. Det ska också framgå tydligt av Grönstrukturplanen att det är och ska vara möjligt att ompröva klassificeringen av olika områden.

*Det har skrivits ett nytt stycke "Revidering av planen" (sidan 16). Förslaget är att Byggnadsnämnden ska en gång under varje mandatperiod ta ställning till om grönstrukturplanen är aktuell. Beslut om ny grönstrukturplan ska övervägas om behovet av uppdateringar och kompletteringar anses alltför djupgående eller om syftet med planen har förändrats. Byggnadsnämnden i samförstånd med berörda nämnder ska föreslå Kommunstyrelsen en revidering av planen. Kommunstyrelsen beslutar om revidering.*

*Att pröva om ett område eller del av område som är klassificerat som mycket värdefull natur ska det vara möjligt för annan markanvändning utifrån olika kriterier för klassificering är en politisk fråga.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Nytt stycke "Revidering av planen (sidan 16)*

Ytor för spontanaktiviteter är mycket värdefulla och ska fungera som mötesplatser för barn, ungdomar och vuxna. De ska kunna användas över generationsgränser och de ska vara trygga kvällstid för de som vill träna eller röra på sig efter jobbet. Dessa ytor ska jämföras med mycket värdefulla naturområden. Gäller även mindre grönområden som utnyttjas av förskolor och skolor t.ex. det kuperade området söder om Blåsboskolan.

*Områden som har klassats som "Mycket värdefulla grönområden" består av identitetsbärande stadsparker, Områden av stor betydelse för västeråsarnas*

2021-04-28

*motion och rekreation samt Områden av regional betydelse för natur, friluftsliv och rekreation som är utpekade i Naturvårdsplan för Västmanlands län 2015. Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:*

- *Inga ändringar i dokumentet*

Mälarparksbäcken andra stycket ska strykas då det är ett antagande som inte stämmer. Området används flitigt av besökare och boende trots att området längs bäcken inte är sanerat. Området är därtill gjort för att kunna ta upp vattenmassor som bildats vid mycket regn, området översvämmas vid varje större regn. Många boende vill inget hellre än att aktivitetsytan vid bäcken byggs klart. Vi moderater slår vakt om grönområden och vill som vi alltid framhåller planera och bygga Västerås i samförstånd med västeråsarna och vara lyhörda för västeråsarnas åsikter.

*TFF ansvarar för skötsel av Mälarparken och genomförande av detaljplaner. Synpunkten skickas vidare till TFF.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

Avslutningsvis vill vi framhålla att vi anser att Grönstrukturplanen skulle vinna på att komprimeras. Kanske en huvudtext med fördjupningsbilagor.”

*Det finns ett starkt önskemål från SBF's och TFF's tjänstemän att dokument ska innehålla förklaringar och redogör för resonemang för klassificering av mark mm. I dokumentet har det förtydligats vilka delar är gällande styrning – mål och värderingar – och vilka berör fakta och kunskap.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Förtydligande av vilka delar av planen berör mål, styrning, fakta och kunskap i innehållsförteckningen*

Serviceorterna ska behandlas mer utförligt i framtida revideringar av planen

*Mycket av stadens inventeringar görs i samband med exploatering eller i samband med utveckling av skötselplaner. Exempelvis i samband med detaljplanarbete i Gäddeholm har stora arealer inventerats för naturvården.*

*Stadsbyggnadsförvaltningen är medveten om att serviceorterna inte har inventerats lika mycket som Västerås tätort.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

## *Sverigedemokrater*

Det bör tydliggöras att Boverkets rekommendationer skall följas i alla avseenden.

2021-04-28

*Grönstrukturplanen påverkas av lagstiftning, miljömål, policys, konventioner och av kommunfullmäktige tagna dokument man ska följa. I bilagorna visas vilka lagar, policys, rekommendationer mm har lyfts in i grönstrukturplanen. Under tjänstmanhantering måste man ofta väga upp olika anspråk, policys och rekommendationer, men det i den politiska arenan som man väljer att slutligen följa eller inte följa rekommendationer.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

Grönstrukturplanen ska inte frångås vid detaljplaneringen.

*Grönstrukturplanen är en av många underlag i detaljplanering. Det är byggnadsnämnden som belutar om anspråk i grönstrukturplanen frångås.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

Grönytorna ska utgöras av levande organiskt material.

*Det är TFF eller markägarna som beslutar vilket material används på publika ytor. Synpunkten har vidareförmedlats till TFF.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

## Vänsterpartiet Västerås

Vänsterpartiet stöder de mål, strategier och riktlinjer som Grönstrukturplan innehåller. Sambanden mellan tillgången till grönområden och folkhälsa och välbefinnande, samt bevarandet av den ekologiska mångfalden är oerhört viktigt och behöver alltid tas med som en mycket viktig aspekt vid fortsatt stadsplanering. Även förståelsen för grön- och blåområdenas viktiga funktion för att mildra effekterna av den pågående klimatförändringen gör att grönområdesplanen behöver ha mycket högt genomslag i stadsplaneringen. Det gör att vi i Vänsterpartiet invänder emot/blir oroliga över de skrivningar som finns på sid 14:

”Planen kommer att användas kontinuerligt i stadsbyggnadsarbetet, men anspråk och tryck på grönytor kan ändras över tid. Därför är det viktigt att områden och ytorna klassas om när förhållandena ändras- det kan exempelvis bero på kvalitetshöjande utveckling av grönytor, eller ökat tryck i samband med nybyggnation, eller minskat tryck i samband med skapande av nya grönområden.” Och vidare: ”Grönstrukturplanens intressen kommer att värderas i olika instanser gentemot andra intressen, såsom bostadsbebyggelse eller industribebyggelse.” Grönområdesplanen hävdar värden som livskvalitet, bättre hälsa, ekologisk mångfald och hållbarhet. På vilket sätt ska dessa värden ”poängsättas” för att



2021-04-28

kunna hävda sig mot de ekonomiska intressen som nybyggnationer av bostads- och industriområden utgör? Traditionellt brukar de sk. mjuka värdena ha svårt att hävda sig mot de ekonomiska värdena.

Vi är oroliga för att de ekonomiska intressena kommer att ha ett övertag i den här värderingsprocessen. Hur ska en balanserad värdering göras mellan olika intressen? Vilka kriterier/värderingsgrunder är framtagna för Grönområdesplanen som matchar de ekonomiska intressena?

*Detaljplanearbete styrs av plan- och bygglagen och enligt denna lag ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen. Grönstrukturen är ett allmänt intresse. Andra intressen som lagen ska ta hänsyn till är att främja en god ekonomisk tillväxt och en effektiv konkurrens, och bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet.*

*I samband med detaljplanearbete behövs kunskap om vilka anspråk och värde ett grönområde har. Grönstrukturplanen har arbetats fram så att den kan fungera som ett underlag och vägledning för kommunens fysiska planering i både Västerås tätort och i serviceorterna. Syfte med planen är att visa och bidra till att säkerställa gröna områden på rätt ställen och med rätt egenskaper och kvaliteter för såväl människors rekreation som för ekologiska funktioner. Gradering av de olika områden visar de olika anspråk på de olika områden. I grönstrukturplanens fördjupningsdel kan man ta reda på de olika parametrar som har värderats och därmed även vilka anspråk som finns.*

*Det är alltid byggnadsnämnden som tar det slutliga beslut om detaljplaner och därmed hur olika intressen vägs emot varandra.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

Handlingsplanen gör en tydlig avgränsning av planens handlingsområde. Men varför finns inte Björnön med i planen. Det är ett mycket viktigt rekreativområde för många västeråsare och borde rimligen också ha stora naturvärden. Ett mycket intressant område med stora unika naturvärden är Åholmen, som nås via gamla vägen ut till Kvicksund. Varför finns inte Åholmen med i planen?

*Björnö visas i karta 1 "Mycket värdefulla grönområden" som naturreservat.*

*Naturreservat skyddas genom Miljöbalken 7 kap och därmed har starkare skydd än som kan erbjudas genom grönstrukturplanen och därför visas dessa i kartsammanhang som naturreservat.*

*Åholmen visas på Kvicksundkartan (sidan 40) som en av ytorna som redovisas i länets Naturvårdsplan 2015.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

2021-04-28

### *Västmanlands idrottsförbund*

Vi har tagit del av remissunderlaget och ser att idrotten förekommer i Grönstrukturplanen, vilket är positivt. Vi ser positivt på att vikten av idrottsanläggningar i människors närområde lyfts fram på flera ställen i dokumentet, då det är något vi jobbar för att främja (<https://www.rf.se/idrottisamhallet/narhettillanlaggninggorossaktivare/>).

Men vi ser även att idrotten saknas i delar av planen och att det går att utveckla vissa delar där idrotten berörs. Därför sänder vi härmed in följande synpunkter. När vi använder ordet idrott menar vi idrott på alla nivåer, från barn- och ungdomsidrott till senioridrott, samt bredd såväl som elitidrott. Vi syftar även främst på den föreningsdrivna idrotten.

### **Planens övergripande mål**

På sidan 15 går det att läsa om planens övergripande mål. Det framgår att parker och grönområden ska säkerställas för att tillgodose västeråsarnas behov av rekreation och friluftsliv. Vi vill poängtera vikten av att även säkerställa parker och grönområden för att tillgodose västeråsarnas och idrottsföreningarnas behov av idrott i grönområden. Ett behov som är livslångt.

*Stadsbyggnadsförvaltningen ser idrott som en del av alla aktiviteter som ingår i det vidare begreppet rekreation.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

I andra stycket på sidan fyra framgår det att grönområdenas värden för rekreation, friluftsliv och lek samt deras biologiska och kulturhistoriska värden har inventerats. På sidan 76 där inventeringar presenteras tycks inventeringarna enbart beröra naturvärden. Vi saknar en inventering gällande grönområdenas värden för idrott.

*Listan på inventeringar på sidan 76 är de naturvärdesinventeringar som har utförts i Västerås i samband med exempelvis detaljplaner eller som underlag för skötselplaner. Då det gäller exempelvis kartan på sidan 50 som visar aktivitetsplaner och motionsspår samt serviceorterna är det ett resultat av en inventering som gjordes hos Kultur- och Idrottsförvaltningen.*

*Naturvårdsverket vägledning "Kartläggning av naturområden för friluftsliv" är nytt. Metodiken provades av fem kommuner under 2018 och Naturvårdsverket lanserade vägledningen mot slutet av 2019.*

*För att utföra kartläggningen bör olika intressenter delta i arbetet; markägare, natur- och friluftsföreningar, jakt- och fiskevårdsföreningar, idrottsföreningar,*

2021-04-28

*turistnäring mm. Målet är att kartlägga områdestyper och sedan värdera områden för att tydliggöra deras kvaliteter och brister och utifrån detta klassificera områden i en av fyra klasser: mycket viktigt område, viktigt område, övrigt friluftsområde och ej klassificerat område. Resultat av en kartläggning av naturområden för friluftsliv kan läggas till i värderingsparametrar i framtiden.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Text om att till nya parametrar finns under avsnitt "Revidering av planen" (sida 16)*

På sidan 14 i tredje stycket saknar vi idrottens värden när det presenteras vilka särintressen som behandlas i grönstrukturplanen.

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Text om idrott som särintresse har lagts till texten (obs sida 15)*

På sidan 19 presenteras en lista över mycket värdefulla grönområden. Rocklunda och Rönnbyskogen nämns som två grönområden av stor betydelse för Västeråsarnas motion och rekreation. Vi saknar ordet idrott i den formuleringen. Båda dessa grönområden är viktiga för idrotten i Västerås.

*Vi ser idrott som en del som ingår i det vidare begreppet rekreation.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

På sidan 23 berörs riktlinjer för övriga grönområden där annan markanvändning är möjlig. Det framgår att dokumenterade höga värden för naturliv, kulturmiljö och friluftsliv ska skyddas och negativ påverkan undvikas och minimeras. Det står även att intrång på värdefulla ytor förutsätter att ett annat intresse står emot natur-, kulturmiljö- eller friluftslivsintressen. I båda dessa fall saknar vi en formulering om idrott och ser det som väldigt viktigt att även dessa grönområdets idrottsliga värden beaktas.

*Samma svar som ovan om behovet av inventering av friluftslivsvärden och en ny parameter efter inventering. Idrotts och friluftslivsvärden bevakas av KIF under planeringsarbetet.*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Text om att till nya parametrar finns under avsnitt "Revidering av planen" (sida 16)*

På sidan 30 ser vi det som viktigt att befintliga Mountainbikespårs värden synliggörs.

2021-04-28

*Inom Västerås stad bevakas mountainbikeintressen av KIF. Mountainbike intressen kommer ofta i konflikt med andra intressen, exempelvis ridning, promenad, kulturmiljöintressen.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

### *Naturskyddsföreningen*

Naturskyddsföreningen i Västerås har tagit del av samrådsunderlaget och lämnar nedanstående synpunkter. Fortsättningsvis förkortas Naturskyddsföreningen i Västerås enbart som Naturskyddsföreningen.

Förslag till nytt namn och förhöjd status.

Naturskyddsföreningen vill inledningsvis att Grönstrukturplanen lyfts och ges samma betydelse som en fördjupad översiktsplan. På t.ex. sidan 11 betonas att grönområdena är viktiga ur sociala, ekologiska och ekosystemtjänst perspektiv. Den skall säkerställa gröna områden och en grön infrastruktur, gröna stråk, på rätt ställen och med rätt egenskaper och kvaliteter för människors rekreation likväl som för ekologiska funktioner. Vi föreslår därför status och namn Fördjupad Översiktsplan, Grönstrukturplan för Västerås tätort och serviceorter.

*Västerås stad har nyligen beslutat att Översiktsplanen ÖP 2026 är inte längre aktuell och en ny plan ska tas fram. Att lyfta grönstrukturplanen som en Fördjupad översiktsplan, eller snarare som en Tematisk tillägg till ÖP är något som måste bestämmas senare i samband med framtagande av den nya ÖP. För att kunna hålla grönstrukturplanen aktuell har ett nytt stycke lagts till Grönstrukturplanen om "Revidering av planen"*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- *Text om att till nya parametrar finns under avsnitt "Revidering av planen" (sida 16)*

Vi vill inledningsvis också lyfta fram två rapporter om hälsotillstånd som vi menar har stor betydelse när det gäller att bedöma den gröna strukturens betydelse för att förbättra invånarnas framtida hälsa.

Gymnastik- och idrottshögskolan. GIH, Gymnastik- och idrottshögskolan publicerade 2018 en rapport om svenska folkets kondition. Den visar att 46 procent av svenskarna i yrkeslivet har hälsofarligt dålig kondition. Andelen har ökat dramatiskt sedan mitten av 90-talet. Studien baseras på data om mer än 350 000 svenskar i åldern 18 – 74 år. Personerna har genomgått en

2021-04-28

hälsoprofilundersökning som bl.a. innefattar en konditionstest på cykel.

Resultatet visar att under tidsperioden 1995 – 2017, dvs på 20 år, har andelen vuxna svenskar med hälsofarligt dålig kondition ökat från 27 till 46 procent. Dålig kondition ökar risken för flertalet folksjukdomar så som hjärt-och kärlsjukdomar och typ 2-diabetes. Hur vill Västerås kommun bryta denna trend för sina invånare? Vilket resultat vill vi en studie om 10 eller 20 år visa? Att locka fler ut i skog och mark är viktigt både för fysisk och psykisk hälsa. Människan måste omfattas av begreppet ekologisk hållbarhet. Rent biologiskt är ju människan en del av naturen och ekosystemen.

WHO, Världshälsoorganisationen har gett ut en färsk rapport i november 2019 som visar att ungdomar rör sig alldeles för lite. Det är en stor studie som gjorts i 146 länder. Studien, som baseras på frågor till 1,6 miljoner skolungdomar mellan 11 och 17 år, visar att 80 procent rör sig för lite. WHO rekommenderar att ungdomar skall röra sig minst en timme om dagen. Rapportens författare menar att läget är allvarligt eftersom unga måste vara fysiskt aktiva, bland annat för att minska risken för till exempel hjärt- och kärlsjukdomar och viktuppgång.

Naturskyddsföreningen anser att t.ex. dessa två rapporter skall redovisas som en slags lägesrapport 2019 om vart folkhälsan är på väg. Detta är minst lika viktigt som att referera till t.ex. de svenska miljö kvalitetsmålen. Ett annat välbelagt faktum är att 80 % av all vardagsmotion äger rum, startar, inom 300 m från bostaden. Av detta kan man dra slutsatsen att för såväl ungdomar som för vuxna måste staden planeras med parker, grönområden och gröna stråk så att de lockar människor att ta sig dit. På s10 i Grönstrukturplanen står t.ex. att forskning visar på en tydlig koppling mellan folkhälsa och tillgång till rekreativa grönområden.

*Västerås stad har lyft och skrivit om länken mellan folkhälsan, tillgång till rekreativ möjligheter och barnens behov av motion i grönstrukturplanen. Dessa är faktorer som är numera välkända. Västerås stad har angett vilka rapporter man hänvisar till i referenslistan.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

Därför anser Naturskyddsföreningen att för att underlätta barnen att bekanta sig med naturen och för invånarna generellt röra sig mer bör man tillförsäkra bevarandet av alla grönområden genom att ge dem en särskild stiftad status.

GRÖNOMRÅDENS VIKT och NYTTA. Grönområden är viktiga ur olika perspektiv: socialt (för rekreation, välmående och folkhälsa), ekologiskt (för biologisk mångfald) och ekosystemtjänstperspektiv (för att upprätthålla funktioner som gynnar människor). Arbetet med grönstruktur innebär i praktiken just skydd: "bevarande, restaurering och återskapande av livsmiljöer" (s. 11).

2021-04-28

Om syftet med att ta fram en ny grönstrukturplan är att "säkerställa att dagens och framtidens invånare får tillgång till tätortsnära gröna och rekreativa miljöer med livskraftiga ekosystem" (s. 12) måste man inte bara skriva i planen att "parker och grönområden ska säkerställas för att tillgodose västeråsarnas behov av rekreation och friluftsliv", utan man måste skriva explicit att alla idag befintliga grönområden ska bevaras och utvecklas. Även den minsta närparken ska bevaras för all framtid. I samma takt som befolkningen i Västerås växer blir de existerande grönområden mer nödvändiga, det vill säga ännu viktigare.

På liknande sätt som det står i planen att man ska säkerställa vattendrag och Mälaren för rekreation, gestaltning och biologisk mångfald i staden, vill Naturskyddsföreningen se att denna utgångspunkt, att samtliga idag befintliga grönområden ska bevaras för all framtid, ska det stå tydligt formulerat. I planen står även att inget vattendrag ska kulverteras, att "mindre vattendrag i tätorten ska bevaras och om möjligt återskapas" (s. 17) och det ska utredas "möjligheten att öppna upp kulverterade vattendrag" (s. 28). Om man härifrån drar ett parallellt till grönområden måste man därför skriva inte bara att målen är att *säkerställa* grönområdena utan skriva, på motsvarande sätt, att man ska återskapa och förbättra grönområden för såväl människors rekreation som för ekologiska funktioner, som är ett av grönstrukturplanens huvudsyfte. På det sättet tillförsäkrar man att dagens och framtidens invånare får tillgång till tätortsnära gröna och rekreativa miljöer. Detta står även bland de övergripande strategierna i Översiktsplanen 2026: "säkerställa tillgången till parker, naturområden och tätortsnära friluftsliv, ytor för lek och idrott samt ytor för odling" (s. 80).

Ännu en anledning att bevara alla befintliga grönområden är att förutom rekreation och biologisk mångfald förser grönområden oss med andra nyttor. "En utvecklad grönstruktur kan bidra till att mildra effekterna av klimatförändringarna. Grönskan i staden bidrar till ett behagligt klimat. Den fungerar som luftrenare från stoft och avgaser, den dämpar vindar, höjer luftfuktigheten och utjämnar temperaturskillnader" (s. 7). Just därför är det viktigt i en växande stad att inte bygga på något grönområde och eventuellt konvertera vissa hårda ytor till nya parker där invånarna kan ströva i framtiden.

*I grönstrukturplanen har Stadsbyggnadsförvaltningen skrivit att staden står inför ett dilemma. (se inledning, bakgrund). Befolkningsökningen och näringslivets utveckling gör att staden måste öka tillgången på bostäder och verksamhetslokaler. Detta kan ske genom ianspråktagande av mark i stadens utkanter, genom komplettering av befintlig bebyggelse eller omvandling av redan bebyggda områden. Oavsett vilket alternativ som väljs får de konsekvenser för naturen. SBF har skrivit att grönstrukturplanen är ett underlag för fysisk planering (sida 11).*

2021-04-28

*Under avsnitt "avgränsningar" skriver vi att en diskussion förs kring värden och önskemål som sedan kommer att ligga till grund för framtida ställningstagande kring exempelvis förtätning av bebyggelsen eller en förstärkning av ett samhälles identitet och attraktivitet.*

*Planen tar inte upp hur staden ska arbeta med restaurering, återskapande av livsmiljöer och nyskapande av anlagda element. Dessa frågor behandlas i "Handlingsplanen för natur- och kulturmiljön i Västerås" och i "Västerås stads handlingsplan för yt- och grundvatten".*

*Grönstrukturplanen föreslår ett antal områden som mycket värdefulla grönområden där natur- och kulturvärden samt sociala värden ska bevaras och, där det är möjligt, utvecklas. Endast anläggningar eller andra anordningar som är förenliga med områdenas bevarande och utveckling ska tillåtas.*

*Västerås stad måste ta hänsyn till många olika intressen som kan ha olika anspråk på områden och ytor inom kommunen.*

*Då det gäller övriga grönområden är det först i samband med områdesplanering, detaljplanering eller tillståndsprövning, värderas grönstrukturplanens intressen gentemot andra intressen, t ex bostäder, industrier eller vägar.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

#### PLANENS ÖVERGRIPANDE MÅL

Bland planens övergripande mål läser man att parker och grönområden ska säkerställas för att tillgodose västeråsarnas behov av rekreation och friluftsliv (s. 15). Men när det handlar om att bemöta befolkningsökningen verkar som att grönområden kan övervägas och relativiseras. I framtiden, med en större befolkningstäthet, kommer de grönområden som finns idag att bli ännu mer nödvändiga. Därför måste man beakta riskerna med meningar som att i grönområden med lågt värde "kan delvis annan markanvändning tillåtas om utpekade värden och kvalitéer kan behållas eller kompenseras" (s. 23). Detta öppnar en port för bygge och Naturskyddsföreningen ställer sig helt emot en sådan utveckling. Det finns mycket mark utanför stadens tätortgräns idag som kan användas för nybygge.

*Se svaret ovan.*

På presentationen av stadsdelskogarna sägs att "delar av dessa skogsmarker kommer att behöva avverkas för att ge plats till nya bostäder, skolor och verksamheter, men samtidigt kommer behovet av tillgång till stadsdelskogor för rekreation att växa" (s. 54). Naturskyddsföreningen motsätter sig definitivt tanken att avverka ens delar av dessa skogar just därför: de kommer att vara guld värda när befolkningstätheten ökar.

2021-04-28

*I stycket som NF hänvisar handlar det om behovet av nya stadsdelsskogar när staden växer. Det står inte att delar av stadsdelsskogarna kommer att avverkas utan handlar om det som idag klassas skogsbruksmark men som hamnar inom nya detaljplanlagt områden som exempelvis Sättra. Där ser man att delar av den befintliga skogen kommer att behöva avverkas för att möjliggöra bebyggelsen medan det mest värdefulla skog kommer att sparas för biologisk mångfald och rekreation.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

#### FÖRTÄTNING

Utifrån remissdokumentet får man inte en klar bild av förhållandet mellan förtätning av bebyggelsen och grönområden. Det stämmer ju att befolkningen kommer att öka och att det innebär nya utmaningar vad gäller invånarnas tillgång till grönområden. "Parker och naturområden är viktiga i tätortsmiljön. Antalet västeråsare ökar, vilket innebär större exploateringsstryck på befintliga grönområden och att dessa områden kommer att behöva leverera fler nyttor till en alltmer anspråkskrävande och skiftande skara intressenter i framtiden" (s. 4). Just därför hävdade vi ovan att det blir nödvändigt att bevara även de minsta grönområdena. Naturskyddsföreningen anser att vi måste tillförsäkra Boverkets rekommendationer att invånarna ska ha ett grönområde inom 300 meter från sin bostad och att det ska finnas gott om antal kvadratmeter grönområde per invånare.

*Boverkets rekommendation om avstånd till grönområden och tillgång till antal kvadratmeter per invånare är en del av de parametrar som har använts vid värdering av grönområden. Det är först i samband med områdesplanering, detaljplanering eller tillståndsprovning, att grönstrukturplanens intressen vägs gentemot andra intressen, t ex bostäder, industrier eller vägar. Byggnadsnämnden tar det slutliga beslut om detaljplaner och därmed följer upp hur tjänstemän har värderat hur olika intressen vägs emot varandra.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

Men vi saknar i dokumentet en tydlig presentation av tänkta lösningar till problemet. Att antalet västeråsare ökar behöver inte nödvändigtvis innebära ett större exploateringsstryck på befintliga grönområden. Man bör bygga nytt utanför dagens bebyggda stad. Området Sättra, i Västerås nordvästra hörn, är ett utmärkt exempel på rätt tänk i frågan: nya bostäder belastar inte dagens grönområden utan nya bostäder bör byggas i nya områden med nya egna grönområden.



2021-04-28

Det står i planen (s. 10) att behoven av bostäder och verksamhetslokaler när staden växer "kan ske genom ianspråktagande av mark i stadens utkanter, genom komplettering av befintlig bebyggelse eller omvandling av redan bebyggda områden". Det stämmer nog att "oavsett vilket alternativ som väljs får det konsekvenser för naturen", men konsekvenserna måste man också se i relation till stadens invånare. Det lämpligaste är att bygga i stadens utkanter (som i fallet Sättra), men inte genom komplettering av befintlig bebyggelse eller omvandling av redan bebyggda områden. Dessa skulle belasta dagens befintliga grönområden negativt.

Det påstås i planen att genom att "förtäta och komplettera bebyggelsen kan den orörda naturen sparas" (s. 10). Denna tanke kommer från ÖP 2026 som hävdar att "en tätare stad ska byggas genom att komplettera och förnya inom den redan byggda staden" (s. 91). I ÖP 2026, med utgångspunkt i Visionen Västerås 2026, presenteras tanken om en förtätning med bostäder, arbetsplatser, grönytor, cykelvägar, skolor mm som ska göra Västerås hållbart (s. 91). Detta anser Naturskyddsföreningen är fel. Planens övergripande mål har sitt ursprung bland annat i ÖP 2026 och som översiktsplan är den inriktad på bygge. Det är fel att utveckla en grönstrukturplan med utgångspunkt i en annan plan som är inriktad på bygge. Därför finns inte längre i den aktuella grönstrukturplanen gröna korridorer eller gröna stråk som ska bevaras. Med sikte att avverka grönområden för bygge har man nu hittat argument för att presentera gröna korridorer som mindre viktiga för att bevara biologisk mångfald.

Det förs nu en diskussion kring grönområdets värden och samhällsliga önskemål "som sedan kommer att ligga till grund för framtida ställningstagande kring exempelvis förtätning av bebyggelsen" (s. 12). Men det måste framgå tydligt nu i grönstrukturplanen och inte senare.

*Grönstrukturplanen berörs av bland annat strategierna i ÖP 2026. Västerås stad har beslutat att ÖP 2026 är inte längre aktuell och en ny översiktsplan ska tas fram. En av faktorer som ska bevakas i den nya ÖP'n är hållbarhetsperspektiv, som betyder att exempelvis klimatperspektiv och ökat behov av vägar och transportmedel ska lyftas. Då det gäller gröna korridorer och stråk har Västerås stad låtit utföra inventering av både tall- och ädellövsskogs nätverk som visar vilka nätverk finns i staden och hur de hänger ihop. Forskning inom landskapsekologi har utvecklats sedan 1980 och 90 talet och visar att det är viktigare att arbeta med att bevara och hålla ihop funktionella ekologiska nätverk än att arbeta med enkla korridorer som kan sakna viktiga strukturer och funktioner som behövs för att länkar kärnområden.*

*Då det gäller rekreation har det redovisats för hur grönområden är länkade med den utbyggda gång- och cykelbanenätverk. GC-nätverket är mycket viktigt för*

2021-04-28

*människornas möjlighet att förflytta sig mellan olika grönområden, speciellt människor som kan ha funktionsnedsättningar, för äldre och för barnfamiljer. Inom nyplanering är det dock viktigt att planera in gröna nätverk för människor och funktionella länkar för den biologisk mångfalden.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*

SERVICEORTERNA (Grönstrukturplan s. 29ff)

Naturskyddsföreningen tar här Irsta delvis som exempel och hänvisar till FÖP Avfart Irsta för ytterligare fördjupning. Naturskyddsföreningen noterar att den skog som sparas norr om Asarnas väg fram till industriområdet i FÖP skall få en skötselplan som garanterar trakthyggesfri föryngring av skogridåerna. Av färgmarkeringen i kartan sidan 31 i Grönstrukturplanen framgår inte att skogsområdet är värdefullt. I FÖP Avfart Irsta står t.ex. på sidan 32:

Skogsområdet mellan föreslaget verksamhetsområdet och bostadsbebyggelsen i Irsta sparas som grönområde med funktion som både rekreationsområde och skyddsområde. De högsta rekreationsvärdena finns i skogen norr om Asarnas väg. Tillgängligheten till strövområdet föreslås förbättras genom att stigar rustas, stigsystemet skyltas och att tydliga "entréer" in i skogen anläggs. Länkar i stigsystemet som försvinner till följd av föreslagen exploatering ska vid behov ersättas. Nya länkar som binder samman befintligt stigsystem med planerat verksamhetsområde kan också behöva anläggas. Föreslagna åtgärder i stigsystemet syftar till att förbättrar tillgängligheten till området för närboende. Genomförandet av fördjupningen av översiktsplanen resulterar i att ett antal nya arbetstillfällen i området. Den natur som sparas ska ses som en stor tillgång för arbetstagare inom det planerade verksamhetsområdet likväl som för boende i Irsta och Lista. Rekreationsmöjligheten ska vidmakthållas och om möjligt förbättras. En skötselplan behöver upprättas för att säkerställer skogens värde för rekreation och naturvård samt för att garantera trakthyggesfri föryngring av skogsridåerna.

Av färgsättningen i kartan på sidan 31 i Grönstrukturplanen framgår inte att skogen runt hela motionsspåret är värdefull. Vi konstaterar att samma gäller för övriga serviceorter. Naturskyddsföreningen menar att skogar och grönområden vid alla motionsspår borde värderas/ markeras som högt värde. Vi får inte bygga bort folkhälsan.

*SBF har tittat över kartorna i grönstrukturplanen och har sett att vissa kartor behöver redigeras, bland annat kartan över Irsta.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Kartorna har redigerats*

2021-04-28

**GRÖNSKAN SOM PEDAGOGISK RESURS (Grönstrukturplan s. 46)**

Naturskyddsföreningen har ovan redovisat barn och ungdomar rör sig för lite. Vi önskar att en undersökning och redovisning som gjorts för förskolorna (sidan 47) också görs för skolan, låg-, mellan- och högstadiet. Vilka skolor har eller saknar gröna områden lämpliga för motion och för pedagogik direkt i sin närhet.

*Det var inte möjligt att utföra en sådan noggrann inventering av grönyteanvändning av grund- och gymnasieskolor som gjordes för förskolor. Detta på grund av att de äldre barnen har mindre behov av vuxen uppsikt och att olika lärarna har olika preferenser för utomhus undervisning. För att fånga in aspekten har ytterligare en parameter lagts till värderingsmodellen – Närhet till grund/gymnasieskola (<300m)*

Grönstrukturplanen har kompletterats och justerats med följande:

- Ny parameter har lagts till under ”Sociala värden” Närhet till grund/gymnasieskola (<300m)
- Karta 2 ”Övriga gröna områden” har uppdaterats.
- Exempel kartorna (s 31) har uppdaterats.

**STADSDELSSKOGAR (Grönstrukturplan s. 54)**

Sista stycket före kartan står det ”stadsdelsskogarna måste skötas aktivt och varsamt med hänsyn till naturvärden och hur skogen används av allmänheten”. Idag saknar stadsdelsskogarna skötselplaner och lyder under skogsvårdslagen. Naturskyddsföreningen vill här trycka på vikten av skötselplaner upprättas för att säkerställa skogarnas värde för rekreation, biologisk mångfald och naturvård samt för att garantera trakthyggesfri föryngring av skogarna. Det är av stor betydelse att skogarna har varierande ålder på träden och det finns buskage och låga unga träd där fåglar kan häcka och gömma sig. Flertalet av fåglar som koltrast, bofink, lövsångare med fl. häckar på marken eller i marknära vegetation.

*Under avsnitt ”Strategier för utveckling och förvaltning av park- och naturområden anges följande:*

*-För att uppnå långsiktighet i skötseln och därigenom gynna sociala och biologiska värden är det viktigt att ha aktuella skötselplaner*

*-Parker och naturområden ska upplevas som trygga*

*-Ta fram skötselinstruktioner, där trygghetsaspekten beaktas, för hantering av växtlighet intill gång- och cykelbanor.*

*Det är TFF som ansvarar för skötsel av både stadsdelsskogarna och även mindre skogsbestånd inom tätorten. Genom antagande av grönstrukturplanen och därmed strategierna kan TFF arbeta med att ta fram skötselplaner.*

*Synpunkterna har vidarebefordrats till TFF*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i texten.*

2021-04-28

Bjurhovdaskogen (sidan 56)

Naturskyddsföreningen vill markera att Bjurhovdaskogen ända fram till Badelundavägen fick förhöjt status som värdefull stadsdelsskog i samband med att norra delen av Finnslättområdet detaljplanerades som industrimark (Northvolt). Skogen bör markeras minimum med medelhögt värde. Med tanke på utvecklingsplanerna för Finnslättområdet som högteknologiskt industri- och forskningsområde blir hela Bjurhovdaskogen viktig även för att locka personal till industrierna.

*Bjurhovdaskogen har avsatts som stadsdelsskog och därmed värderas på samma sätt som de övriga stadsdelsskogarna. I den norra delen av Bjurhovdaskogen har det konstaterats finnas få av de parametrar som har använts i bedömningen av grönytor. Detta kan förklaras med faktum att fram tills nyligen har det i det här området bedrivits vanlig skogsbruksskog. Västerås stad arbetar aktivt med en handlingsplan för hela området, inklusive dess koppling till Badelunda och området kommer att utvecklas i framtiden. Vid framtida revideringar kan värdet på den delen av skogen bli högre.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i texten*

#### LAGSTIFTNING, MILJÖMÅL OCH ÖVRIGA VÄGLEDANDE DOKUMENT

Lagtexter (Grönstrukturplanen s. 85ff):

Naturskyddsföreningen saknar referens till PBL mark och friyta för skolor och förskolor.

Från Boverkets hemsida står bl.a. Vid bedömningen av om friytan är tillräckligt stor bör hänsyn tas till både storleken på friytan per barn och till den totala storleken på friytan. Ett rimligt mått på friyta kan vara 40 m<sup>2</sup> per barn i förskolan och 30 m<sup>2</sup> per barn i grundskolan. Forskning visar att den totala storleken på friytan helst bör överstiga 3000 m<sup>2</sup>. På en gård som är mindre, oavsett antal barn, kan en barngrupp få svårt att utveckla lek och socialt samspel på ett sätt som tillgodoser deras behov (Mårtensson, Boldemann, o.a. 2009). Friytan bör vara så rymlig att det utan svårighet eller risk för omfattande slitage går att ordna varierande terräng- och vegetationsförhållanden. [Läs mer i Boverkets allmänna råd FRI - BFS 2015:1](#). I bedömningen av storlek och kvalitéer kan även ingå tillgång på och tillgänglighet till närliggande lekområden, parker och grönområden, bollplaner, idrottsplaner, bad och naturområden för orientering, skidåkning och exkursioner.

Med hänvisning till WHO:s undersökning, publicerad november 2019, där det framgår att 80 % av barn och ungdomar i åldern 11 till 17 år rör sig för lite, så anser vi att reduktion av friyta endast skall ske om kompensationsytan ligger så

2021-04-28

nära att barnen kan utnyttja dom effektivt under sina raster. Noteras skall att Sverige inte avviker från medelvärdet på 80%.

*Stadsbyggnadsnämnden har antagit egna RIKTLINJER FÖR STORLEK & KVALITET PÅ SKOL- OCH FÖRSKOLGÅRDAR Dnr 2017/00891 BN Datum 2019-01-24*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

*Inga ändringar i texten*

Miljömål (Grönstrukturplanen s 87):Agenda 2030:

Naturskyddsföreningen menar att Agenda 2030 och de globala hållbarhetsmålen är så viktiga att kommunicera och hänvisa till att en bild med alla 17 målen skal redovisas i planen samt att målen också redovisas i punktform, speciellt om texten i målrutorna är vit. Bra bild finns på sidan 4 i Västerås stads ” Program för ekologisk hållbarhet” 2019-03-20.

Mål nr 3, Hälsa och välbefinnande, anser vi skall ingå i målen som direkt berör Grönstrukturplanen. Det är ett av de genomgående teman i planen. Vid sökning på några anslutande ord får vi antal träffar enligt: hälsa 24, rekreation 47, social (a) 23, folkhälsa 15, välbefinnande 14.

Vi noterar också att för ekosystem och biologisk mångfald får antal träffar enligt: biologisk(a) 52, ekosystemtjänster 38, ekologisk(a) 18.

De nationella miljökvalitetsmålen (Grönstrukturplanen sid 89):

Naturskyddsföreningen kan hålla med om att de specificerade målen med anknytning till Grönstrukturplanen är rätt. Men vi saknar text om att av de 7 utpekade målen nås inget på nationell nivå till år 2020 och för Västmanland nås bara Frisk luft år 2020. På 20 år når man ett mål i Västmanland!

Naturskyddsföreningen anser att det är viktigt att redovisa status för t.ex. hälsotillstånd och de nationella miljömålen för att visa betydelsen av att bevara och utveckla den gröna strukturen i staden. Det visar också betydelsen av Grönstrukturplanen som ett styrande instrument och inte enbart som ett underlag till Översiktsplanen 2026 för Västerås. Naturskyddsföreningen anser att dokumentet skall benämnas Fördjupad Översikts Plan Grönstruktur.

*Västerås stad redogör för alla Agenda 2030 mål i ”Program för ekologisk hållbarhet. SBF har valt att endast ta upp målen som vi tycker har någon beröring med grönstrukturplanen. Västerås stad redovisar sitt arbete medmiljömål i Västerås barometer (barometern.vasteras.se 2020-09-01)*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i texten*

## ***Västerås Skid & Orienteringsklubb***

Vedbo, Råby, Bjurhovda, Rocklunda, Rönnby och Mälarparken.

2021-04-28

Områden som utnyttjas flitigt, inte bara av klubbens medlemmar utan av skolor och allmänheten. VSOK tycker att ovannämnda områden skall ses över med ett tätare intervall än nuvarande.

VSOK tycker att kommunen skall se över hela skogsområdena, Nu sker det i bästa fall bara utmed spåren och tidsintervallen är oklar.

Det vore trevligt att få uppleva en öppen framkomlig natur utan vindfällena, döda halvt nedfallna träd. Samt att redan fällna träd plockas bort.

Sedan tio år tillbaka har det under åren vuxit upp mängder av unggranar, som bitvis består av täta bestånd. Gallra granungskog! Fäll döda träd! Forsla bort vindfällena!

Styrelsen Västerås SOK

*Det är TFF och/eller KIF som ansvarar för skötsel av grönområden och ytorna intill exempelvis skidspår. Det är viktigt att olika aspekter av skötsel tillmötesgår. TFF bevaka naturvårdsfrågor medan KIF bevaka friluftsliv-s och idrottsfrågor.*

*När man arbetar med naturvård krävs det att det finns död ved i landskapet. För nuvarande dock, har man ett stort problem med granbarkborreangrepp och TFF arbetar med att ta bort död och döende granbarkborreangripna träd inom tätorten.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i texten*

## *Västerås idrottsförbund*

Idrott för alla åldrar

På sidan 49 nämns det att Rocklundaområdet, Bellevue och Vedbobacken i första hand vänder sig till äldre ungdomar och vuxna. Vi delar inte den uppfattningen eftersom samtliga av dessa områden nyttjas av idrottare i alla åldrar. Exempelvis erbjuds skidskola för de allra yngsta i Vedbobacken och flera idrottsföreningar som bedriver sin verksamhet i de andra nämnda områdena har barn som är aktiva.

Vatten i Västerås

Mälaren och andra vattendrag i Västerås, så som Svartån, är av största vikt för idrotten då flera idrottsföreningar bedriver sin verksamhet i och på vattnet, exempelvis segling, paddling och simning. På bland annat sidan 27–28 samt 59–61 berörs stadens vattenområden. Här ser vi att idrotten kan lyftas fram i större utsträckning.

På sidan 28 återfinns riktlinjer för vatten där det framgår att riktlinjerna ska säkerställa vattendrag och Mälaren för rekreation, gestaltning och biologisk

2021-04-28

mångfald i staden. Vi saknar idrotten i detta sammanhang och vårt medskick är att riktlinjerna även bör säkerställa vattendrag och Mälaren för idrott.

*Då det gäller exempelvis kartering av aktivitetsplaner och motionsspår samt serviceorterna är det ett resultat av en inventering som gjordes hos Kultur- och Idrottsförvaltningen.*

*Naturvårdsverket har sedan dess publicerat vägledning "Kartläggning av naturområden för friluftsliv". Metodiken provades av fem kommuner under 2018 och Naturvårdsverket lanserade vägledningen 2019.*

*För att utföra kartläggningen bör olika intressenter delta i arbetet; markägare, natur- och friluftsföreningar, jakt- och fiskevårdsföreningar, idrottsföreningar, turistnäring mm. Målet är att kartlägga områdestyper och sedan värdera områden för att tydliggöra deras kvaliteter och brister och utifrån detta klassificera områden i en av fyra klasser: mycket viktigt område, viktigt område, övrigt friluftsområde och ej klassificerat område. Resultat av en kartläggning av naturområden för friluftsliv skulle kunna läggas till i värderingsparametrar i framtiden. Förslag att utföra en kartläggning och lägga till en ny parameter när detta har gjorts.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Ingen text eller parameter ändring.*

Vägledande dokument

Under rubriken vägledande dokument saknar vi Handlingsplan idrott och Handlingsplan friluftsliv.

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Referens till handlingsplanerna har lagts till under "Stadens miljömål och vägledande dokument" (sida 98)*

Sidan 16.

I texten under rubriken *Ny bebyggelse kan utformas i samklang med gröna värden* saknar vi idrott i formuleringen *Friluftsliv, rekreation och naturupplevelser kräver tillgång till sammanhängande grönområden.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Formuleringen har lagts till texten (Sida 18)*

Sidan 17.

På sidan berörs ämnet trygghet och i andra stycket lyfts vikten av planering som främjar att många människor rör sig på platserna. Vi vill belysa att idrotten kan spela en viktig roll i detta arbete. Om grönområdena erbjuder tillgängliga möjligheter för idrott skapas förutsättningar för att fler människor rör sig i områdena. Att tillgängliga idrottsanläggningar leder till ökad trygghet utomhus går att läsa om i Riksidrottsförbundets FOU- rapport *Idrottens samhällsnytta* (<https://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/nya-dokument/nya->

2021-04-28

[dokumentbanken/forskning-fou/idrottens-samhallsnytta/fou2017\\_1-idrottens-samhallsnytta.pdf](#)).

*Det är TFF tillsammans med KIF som ansvarar för skötsel av områden. Synpunkter har vidareförmedlats till berörda tjänstemän.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga textändringar*

Sidan 37.

I rubriken *Rekreation, friluftsliv och folkhälsa* saknar vi idrotten.

Vi ser också att det går att lyfta idrotten i större utsträckning i detta avsnitt. Flera av grönområdena används redan för olika idrottsaktiviteter, så som orientering, mountainbike samt stiglöpning (trail running).

Sidan 43–44.

På dessa sidor definieras olika karaktärer för att bedöma kvalitet- och upplevelsevärden i stadens parker. Vi vill att även idrottsytor för både spontan och organiserad form tas med.

Sidan 49.

Se tidigare kommentar under rubriken *Idrott hela livet*.

Vi vill också göra ett medskick om att stadsdelsskogarna nyttjas till fler idrottsaktiviteter än löpträning. Något som skulle kunna förtydligas även på sidan 53 tredje stycket.

Sidan 83.

Under punkten motionsspår står det at värdet är flyttbart, vi anser att det är svårt att flytta.

*Se svaret ovan – idrott för alla – förslag att kartlägga friluftslivs och idrottens användning av grönområden med målet att lägga till en ny parameter när detta är gjort.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga textändringar*

Övergripande perspektiv

Avslutningsvis vill Västmanlands Idrottsförbund lyfta fram två områden som vi saknar en djupare beskrivning och analys för.

Västmanlands Idrottsförbund saknar hur barnrättsperspektivet kommer in i Grönstrukturplanens innehåll. På sista sidan i planen, under rubriken "Övriga vägledande dokument" finns ett stycke om Barnkonventionen men vi saknar hur man har arbetat med barnrättsperspektivet som ett underlag för Grönstrukturplanen.

*Barnkonventionen blev svensk lag 2020-01-01 och det betyder att man genom en barnkonsekvensanalys ska säkerställa att barns rättigheter finns med i*



2021-04-28

*beslutsfattande. Då detta är så nytt kommer att vara nödvändigt för Stadsbyggnadsförvaltningen att utveckla en "barnkonsekvensanalysprocess" som kan appliceras till planeringsprocessen. I samband med nya planer kommer det att utföras barnkonsekvensanalyser.*

*Grönstrukturplanen har lyft in ett antal faktorer som berör barn i värderingsparametrarna som kommer att fungera som underlag till dessa analyser. Fler faktorer som berör barn kan lyftas in i värderingsparametrarna och dessa kan utvecklas eller läggas till allteftersom man lär sig mer om barnkonsekvensanalyser.*

Västmanlands Idrottsförbund saknar också en djupare analys av tillgänglighetsaspekter. I planeringen av samhället är det viktigt att man utgår från människors olika behov, egenskaper och funktionsförmåga. Det är även viktigt att i planeringen få med att samma person över tid har olika förutsättningar, från barndomen till ålderdomen. Idag är våra gröna områden och friluftsområden ofta inte tillgängliga för alla och i utvecklingen av dessa och även planeringen av nya områden är det viktigt att tillgängliggöra för fler.

*Tillgänglighetsaspekter har varit svåra att fånga upp. Vi har tagit hänsyn till vissa saker i samband med exempelvis avstånd till grönytor, där man har räknat in barriärer som järnväg eller större väg samt räknat avstånd över gång- och cykelbanor där man kan ta sig fram lättare med rullstol mm.*

*Det krävs en mycket mer djupgående inventering av dessa aspekter. Det är TFF som har ansvar för naturområden och lokala vägar och GC-vägar. Synpunkten skickas vidare till TFF.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga textändringar*

### *Eskilstuna kommun*

Badelundaåsens betydelse lyfts i texten, men borde tydliggöras mera i karta, nu syns den i fragmenterad form när det gäller enskilda värden, som objekt.

Mellankommunala intressen som Badelundaåsen och Ridö-

Sundbyholmsarkipelagen skulle kunna lyftas mer och även där kan begreppet grön infrastruktur användas för att visa betydelsen av dessa strukturer. Det finns en potential i t.ex. 4M-samarbetet att gemensamt arbeta med dessa frågor.

*Mellankommunala intressen som exempelvis Badelundaåsen och Ridö-Sundbyholmsarkipelagen kan med fördel tas upp inom 4M-samarbete. Synpunkten har skickats vidare till berörda tjänstepersoner.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i texten*

2021-04-28

## PRIVATPERSONER SAMT INLÄMNANDE SYNPUNKTER UTAN NAMN/ADRESS/FASTIGHETS BETECKNING

Privatperson 1 Ciceron nr 220

Sida: Grönstrukturplan

Meddelande: Grönstrukturplan

Några synpunkter på det avsnitt som berör Skultuna i Grönstrukturplanen.

Som Skultunabo sedan tidernas begynnelse var det med små förväntningar jag tog mig an den. MEN vad positivt överraskad jag blev, den är bra!

I planen framhålls genomgående hur värdefull Svartådalen är för både oss som bor i samhället, och för de många besöker samhället och Skultuna Messingsbruk.

Även Brukshotellet drar många besökare, inte minst genom sin satsning på konferenser och de kringaktiviteter som ordnas. Inte minst framhålls

Kvarnbackaparken, dit även Thamska Parken får räknas och Sågdammsområdet som under ett antal år växt fram som ett fantastiskt fågel- och strövområde.

Området har gjorts tillgängligt f f a genom ett stort ideellt arbete med spänger, fågeltorn, grillplatser, röjning etc.

Granne med detta område har det senaste åren en gökunge vuxit sig stor – en soptipp, av ägaren NMT benämnd som ”Återvinningsanläggning av byggavfall”.

Hur detta fått ske är för oss Skultunabor ett fullständigt mysterium, trots ständiga påståenden från Kommunens enhet för Miljö&Hälsa – och hur det eventuellt skulle kunna gå att förena den med Grönstrukturplanens intentioner måste vara helt obegripligt.

”Utter, lake och flat dammussla är rödlistade arter knutna till vattenmiljöer, som iakttagits längs ån”. Alltså rödlistade arter i kombination med lakvatten från sopor/oidentifierat s k byggavfall!

Ska Grönstrukturplanens avsnitt avseende Skultuna få någon trovärdighet så måste NMT's soptipp avlägsnas och området saneras efter deras verksamhet.

*SBF epostsvar*

*Hej,*

*Du har mejlat några synpunkter som berör Skultuna i Grönstrukturplanen, tack för dessa. Samrådstiden pågår tills 18:e november och utifrån detta måste jag vänta svar ur grönstrukturplansynpunkt.*

*Jag har dock från innehållet i din skrivelse förstått att du vill få svar angående Västerås stads hantering av verksamheten hos NM Trading och Transport och därför har jag skickat skrivelsen vidare till de tjänstepersoner som är inblandade i hantering av ärendet. Det är dels på Stadsbyggnadsförvaltningen bygglovavdelning, dels är det på Miljö- och hälsoskyddskontoret.*

*Det är viktigt att se till att det inte uppstår något läckage av främmande ämnen i Svartån.*

*Västerås stad har lagt ut information om verksamheten på*

2021-04-28

<https://www.vasteras.se/bygga-bo-och-miljo/stadsdelar/skultuna/kvarnbacka-31.html>

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i texten*

Privatperson 2 Ciceron nr 250

Meddelande: Synpunkter till Grönstruktur och övriga berörda instanser i Västerås kommun.

Vi bor på Sigfrid Edströms gata 150, fastighetsbeteckning Västerås Vällingklockan 59 och är så oroliga för planerad förtätning med flera höghus här i Hammarby. Fastighetsägarna tänker med kommunens goda minne bebygga de viktiga nära grönområden som finns intill befintliga höghus i detta redan utsatta område. Förstöra den ursprungliga planen området är byggt efter, vilket tog hänsyn till ljus, sol, undvikande av insyn, mm. Forskning visar (se Vetenskapens värld söndag 1 sept 2019 &quot;Frisk av naturen&quot;) på ny vetenskap hur viktig den nära naturen är för vår hjärna och att den nära naturen är stresshormonernas värsta fiende. Förminska inte Råbyspåret och bebygg inte de små grönområdena i Hammarby!!!

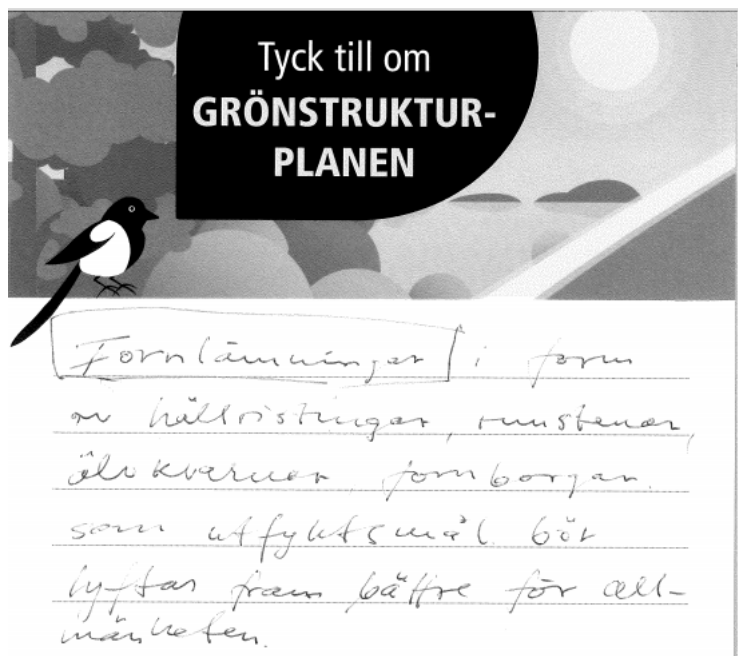
*Västers stad har pausat planer för Hammarby och håller på med en stadsdelsanalys och invånardialog. Råbyspåret har inte förminskats men behövde flyttas i samband med byggarbeten vid gamla Stenkumlaskolan.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i texten*

Privatperson 3 Ciceron nr 270

2021-04-28



Det är KIFF som ansvarar för information om kulturlämningar. Synpunkten har skickats vidare.

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- Inga ändringar i texten

Privatperson 4 Ciceron nr 280



2021-04-28

*Västerås stad gör bedömningen att annan markanvändning kan vara möjlig på vissa grönområden om hänsyn tas till dokumenterade natur- och rekreativvärden. Det bär TFF som ansvar för belysning och trädplantering. Synpunkten har skickats vidare till TFF.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i texten*

Privatperson 5 Ciceron nr470

### **Synpunkter på Grönstrukturplanen**

Sid 3. Poänterar att över de flesta större grönområdena inom staden finns det orienteringskartor, vilka används av de flesta skolorna i deras kart- och orienteringsundervisning.

Sid 16. Föreslår att skogarna vid Råby och den mellan Sätra och Eriksborg upphöjs till Stadsdelsskog.

Råbyskogens vikt för allmänheten har väl nog framkommit i media och i samband med detaljplanen för Stenkumlaskolan. Skrivning behövs nog för att skydda skogarna i samband med exploateringen av nya bostäder, förtätningar.

Sid 21 Skogarna vid Råby och Sätra/Eriksborg borde upphöjas till mycket värdefulla grönområden.

Sid 25 Kartan. Råbyskogen och skogen vid Sätra/Erikborg markeras med grönt!

Sid 29. För de flesta serviceorter finns det detaljerade orienteringskartor att tillgå för vistelsen i naturen.

Sid 49. 4:e stycket. Vid de flesta skolor när grönområden finns det kartor för orienterings-  
undervisningen.

Sid 54. Stadsdelsskogarna. Detaljerade orienteringskartor finns över de flesta stadsdelsskogar, där  
skolor, allmänheten och idrottande personer har möjlighet att orientera i.

Med vänlig hälsning

Privatperson 6 Ciceron nr 490

2021-04-28

Sida: Kom och prata grönstruktur med oss!

Meddelande: Gör om Råbyskogen till MYCKET värdefull. Enligt forskare på Mälardalens högskola har Råbyskogen ett HÖGRE värde, läs bifogad artikel. <https://www.vlt.se/artikel/forskare-fortatningen-har-flera-avigsidor>

Privatperson 7 Ciceron nr 500

Sida: Grönstrukturplan

Meddelande: Jag vill att Råbyskogen klassas som MYCKET VÄRDEFULL!!!  
Finns forskarstöd för det.

Privatperson 8 Ciceron nr 510

Sida: Kom och prata grönstruktur med oss!

Meddelande: Råbyskogen behöver klassas som en mycket värdefull stadsdelsskog. Forskarna på Mälardalens högskola skriver i debattartikel att Råbyskogen ska ses som ett grönområde med högre värde. <https://www.vlt.se/artikel/forskare-fortatningen-har-flera-avigsidor>

**Från:** Hammarby Stadsdelsförening  
<hammarbystadsdelsforening@gmail.com>  
**Skickat:** den 18 november 2019 23:54  
**Till:** Byggnadsnämnden  
**Ämne:** Synpunkter på den nya grönstrukturplanen

#### **Hammarby Stadsdelsföreningens synpunkter på "den nya grönstrukturplanen"**

1. Varför upprätta en ny grönstrukturplan när den gamla inte hindrat exploatering av grönområden?

2. Förslaget redogör inte för vad parametrar som indelningen grönområden baseras på.

Inte heller framgår vad de olika värderingarna innebär.

3. Varför anses inte **RÅBYSKOGEN** som är den fågelatrikaste stadsdelskogen med flest närboende som **MYCKET** värdefull?

4. Det framgår inte hur grönområden skall skyddas och bevaras för framtida generationer.

5. Bevisligen har den nuvarande grönstrukturplanen **INTE** skyddat grönområden. De storslagna orden i den nuvarande grönstrukturplanen har visat sig vara bara tomma ord.

2021-04-28

6. Gräs och grusplaner anses i förslaget vara viktiga för spontanidrott ändå skyddas inte gräs och grusplaner från exploatering.
7. Grönstrukturplanen erbjuder inget skydd för biologisk mångfald.
8. Förslaget vill tillåta fler bostäder i befintliga grönområden, vilket är totalt oansvarigt när grönområdena redan är allt för små och för få.
9. Enligt förslaget är det moraliskt förkastligt att förstöra ekosystem ändå görs inget för att stoppa planerna att förstöra 10% av ekosystemet i Råbyskogen.
10. I förslaget anges att Råbyskogen har lågt tryck från närboende vilket inte stämmer alls, då medeltrycket från närboende är närmare 40 kvadratmeter/närboende än Boverkets riktlinje på 50 kvadratmeter/närboende.
11. I bilagorna poängsätts olika stadsdelsskogar. Poängsättningen är dock motsägelsefull eftersom Råbyskogen får högre poäng än Pettersbergsskogen, trots att Råbyskogen inte tilldelats extra poäng för många fågelarter och många fornlämningar. Trots det anses Pettersbergsskogen som mycket värdefull men Råbyskogen bara som värdefull.
12. Västerås stad struntar i Boverkets gränsvärde om 50 kvadratmeter/närboende och exploaterar Råbyskogen bevisar att sloganen "Västerås staden utan gränser" innebär "Västerås - staden som inte följer gränsvärden".
13. Forskare på Mälardalens Högskola skriver i debattartikel i VLT att Råbyskogen ska ses som en stadsdelsskog med HÖGRE värde med tanke på invånarna i de närliggande stadsdelarna runt Råbyskogen, läs bifogad artikel. <https://www.vlt.se/artikel/forskare-fortatningen-har-flera-avigsidor>

Meddelande: Råbyskogen behöver klassas som en mycket värdefull stadsdelsskog. Forskarna på Mälardalens högskola skriver i debattartikel att Råbyskogen ska ses som ett grönområde med högre värde. <https://www.vlt.se/artikel/forskare-fortatningen-har-flera-avigsidor>

*Områden som har klassats som "Mycket värdefulla grönområden" består av Identitetsbärande stadsparker, Områden av stor betydelse för västeråsarnas motion och rekreation samt Områden av regional betydelse för natur, friluftsliv och rekreation som är utpekade i Naturvårdsplan för Västmanlands län 2015. Förutom Råbyskogen finns det ytterligare 10 stadsdelsskogar. Stadsdelsskogarna erbjuder vardagsrekreation för boende i närområden, helst inte längre ifrån än 800m. Trycket på Råbyskogen är lägre än exempelvis Pettersbergsskog eller Mälarparken. Om Råby stadsdelsskogen ska värderas som högre än andra stadsdelsskogar borde beslutet tas politiskt.*

2021-04-28

*I artikeln menar forskare att ett grönområde i ett utsatt område borde tillmätas ett högre värde än om det ligger bredvid ett område där invånare har möjlighet till naturupplevelse på andra ställen, som på egen tomt eller har tillgång till ett fritidshus. Annan forskning gör gällande att ur folkhälsoperspektivet är det närheten till grönområden för enkel vardagsmotion som är avgörande ur hälso- och upplevelseperspektiv. Därför har Västerås stad valt att dels följa avståndsrekommendation på 300 m för enkelvardagsmotion, del 800 m för lite mer avancerad motion. Västerås stad har även beräknat tillgång till grönyta per person i grannskapsparker och stadsdelsskogar. I grönstrukturplanen under avsnittet om stadsdelsskogarn (sida 66) har vi påtalat att den nya stadsdelen Sättra kommer att behöva gröna områden för rekreation. Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:*

- *Inga ändringar i dokumentet*

#### Privatperson Ciceron nr 530

Med det sagt kan vi konstatera följande:

1. Fridnäsparken och Stallhagsparken ska klassas som vad de just var avsedda till: det vill säga parker, åtminstone som grannskapsparker.
2. Fridnäsparken och Stallhagsparken givet sin historik och proviens ska klassas som mycket värdefulla grönområden.

*Stallhagsparken har klassats som mycket värdefull grönområde. Det är TFF som har ansvar för parkerna och synpunkten om att klass Fridnäsparken till grannskapspark har vidareförmedlats.*

Grönstrukturplanen har kompletterats med följande:

- *Inga ändringar i dokumentet*